DARBININKAS

[illegible] LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS
APJUNGĘS
AMERIKĄ, LDS ORGANĄ DARBININKĄ IR LIETUVIŲ [illegible]
680 BUSHWICK AVENUE, BROOKLYN 21, NEW YO[RK]

XXXIX. Nr. 77 — Redakcija: GLenmore 5-[illegible] — [illegible] SPALIS — OCTOBER 26 D., 1954 M. — Administracija: GLenmore 5-7068 — 10 C[illegible]

Nauji raštai, seni žodžiai

Sovietų Sąjungos min. Molotovas spalio 23, reaguodamas į Paryžiaus susitarimus, vėl pasiuntė raštus Amerikos, Anglijos ir Prancūzijos vyriausybėm. Aštriai kritikuodamas Vokietijos ginklavimą, kuris esąs priešingas bendram planui nusiginkluoti, Molotovas vėl siūlė keturių ministerių konferenciją. Joje siūlo svarstyti Vokietijos sujungimą. To sujungimo planas kartojamas kaip seniau: įvykdyti visoje Vokietijoje rinkimus; atitraukti kariuomenes; šaukti bendrą Europos konferenciją kolektyvinio saugumo sutarčiai sudaryti.

● **Kanc. Adenaueris** spalių 23 atvyksta į Ameriką.

● **Min. pirm. Mendes-France** į Ameriką atvyksta kitą mėnesį.

● **Pakistane** tuo metu, kai jo min. pirm. svečiavosi Amerikoje, įvyko riaušės. Jas sukurstę komunistai iš šalies. Paleistas parlamentas ir vyriausybė. Žuvusių esą 300.

● **Flushinge,** N. Y., sveikatos departamento pareigūnai įspėjo gyventojus, kad atsiradę nuodingų orų, kurie yra pusės colio ilgio ir atrodo poliruotai juodi; veisiasi tamsoje.

KUO KOVOJA RINKIMUOSE

Gubernatorius Dewey kovoje prieš dem. kandidatą Harrimaną paskelbė, kad šis demokratas buvęs dalininkas biznio, kuriame buvo pardavinėjamos netikros akcijos. Iš to jis pelnęs milijonus, valstybei nuostolio padarė 5 mil.

Harrimanas atsikerta tuo prieš republikonus, kad jų kandidatas Ives ir dabartinis gubernatorius Dewey einą prieš darbininkų interesus. Net Lehmanas ėmė aiškinti, kad respublikonai daugiau kimbą į asmenis, užuot savo programą aiškinę.

KAIP MASKVA KNISASI PO AMERIKOS BALSU

Pav. Tautose išaiškėjo, kad agresijos aptarimu Maskva nori naujos agresijos

Spalio 22 d. New Yorke vėl posėdžiavo Pavergtosios Jungtinės Tautos. Dalyvavo Albanijos, Bulgarijos, Čekoslovakijos, Estijos, Latvijos, Lenkijos, LIETUVOS, Rumunijos ir Vengrijos delegacijos bei Vidurio Europos Krikščionių Demokratų Unijos, Liberalų Sąjungos ir Valstiečių Sąjungos atstovai. Penktąjį PJT posėdį pradėjo Čekoslovakijos delegacijos pirmininkas dr. Osuskis.

Paskui atskirų komisijų pirmininkai pateikė komisijų priimtus pranešimus, ir seimas savo ruožtu priiminėjo rezoliucijas, kurios buvo tą pat dieną perduodamos Jungtinių Tautų delegacijom.

Panaikinkit savo nario agresijos vaisius

PJT politinės komisijos pirmininkas Sidzikauskas pateikė komisijos pranešimą dėl sovietinės agresijos C. ir R. Europoje. Jame surinkti visi sovietinės agresijos duomenys, išvardintos Sov. S-gos sulaužytos sutartys, chartos, deklaracijos, tarptautiniai įsipareigojimai ir iškelti iš to einą pasaulio taikai ir saugumui pavojai.

Po šio pranešimo priėmė rezoliuciją, kurioje pasakoma, kad Sov. S-ga paneigė tautų valią, sulaužė sutartis, užgrobė Albaniją, Bulgariją, Čekoslovakiją, Estiją, Latviją, Lenkiją, LIETUVĄ, Rumuniją, Vengriją, joms primetė svetimą komunistinį režimą; kad Sov. S-ga atsakinga už visų asmens teisių ir pagrindinių laisvių pavergtuose kraštuose panaikinimą ir už vykdomus genocido nusikaltimus; kad Sov. S-gos praktika pavergtuose kraštuose yra priešinga JT Chartos nuostatams ir graso žmonijos taikai bei saugumui, — "NUTARĖ prašyti JT narių laisvųjų valstybių delegacijas:

1) pasmerkti Sov. S-gos agresijos veiksmus, kaip grasančius visuotinei taikai bei saugumui; 2) sudaryti sąlygų, įgalinančių (a) sovietų pavergtųjų valstybių nepriklausomybę ir suverenumą atstatyti bei apsaugoti ir (b) sovietų pavergtų valstybių žmones naudotis nenusavintomis asmens teisėmis ir laisve išsirinkti sau vyriausybes.

William Willis, kuris nedideliu plaustu iš Peru nuplaukė į Samoa. Jo ištikimas kelionės draugas buvo tas juodas katinas.

SOVIETINIS NUSIGINKLAVIMO MANEVRAS

Ryšium su Sov. S-gos suaktyvėjusiomis pastangomis J-se Tautose pademonstruoti savo propagandinį taikingumą ir kėlimą nusiginklavimo klausimą, PJT specialus pakomisis paruošė pranešimą apie Sov. S-gos karinius pasirengimus C. ir R. Europos kraštuose.

KAD JT NEVIRSTŲ GALVAŽUDŽIŲ LINDYNE

Bulgarijos, Rumunijos, Vengrijos marionetinės vyriausybės rugsėjo mėn. pareiškė prašymą įstoti į JT. Šių valstybių delegacijos Pavergtose Tautose įteikė savo paaiškinimus PJT, ir PJT politinė komisija paruošė tuo klausimu rezoliuciją, kurioje primenama:

jau 1949 m. JT Visuotinis Susirinkimas yra konstatavęs, kad Bulgarijos ir Vengrijos režimai neatitinka taikos sutarties sąlygų. Tas pat vėliau buvo pripažinta ir dėl Rumunijos režimo. 1950 m. JT Visuotinis Susirinkimas pakartotinai pasmerkė šių kraštų režimą, nevykdantį savo įsipareigojimų. Tačiau šių kraštų dabartiniai režimai ir šiuo metu sudaro grėsmę taikai, yra paneigę asmens teises ir tautos valią ,nėra savarankiški ir neatitinka JT nuostatų ir tikslų.

Ko Sovietai siekia agresijos aptarimu?

Sov. S-gos iškeltas agresijos aptarimo klausimas yra JT susirinkimo darbotvarkėj. Dėl jo PJT teisių komisija paruošė pranešimą, iš kurio aiškėja, kodėl Sov. S-ga agresijos aptarimo klausimą kelia. Mat, agresijos aptarime ji siūlo minėti teritoriją, kurią **faktiškai** valstybė valdo. Tuo keliu Sov. S-ga **nori užsitikrinti sau visas užgrobtas teritorijas**. Dar daugiau. Sov. S-ga tuo žygiu nori užgniaužti ir betkurią pagalbą pavergtų kraštų rezistencijai iš užsienių, įtraukdama į agresijos aptarimą ūkinę bei ideologinę. Amerikos Balsas tada turėtų nutilti, nes tai būt ideologinė agresija. Bet yra būdinga, kad Sov. S-ga **iš agresijos aptarimo išjungia sutarčių laužymą.** Mat, ant vagies kepurė dega. Tačiau apie sovietų subversyvinės veiklos kituose kraštuose įtraukimą į agresijos aptarimą sovietai nė neužsimena.

Dėl šio Sov. S-gos manevro PJT nutarė prašyti JT ištirti pirma visus Sov. S-gos agresijos veiksmus, pašalinti jų padarinius ir tik po to, jei JT rastų naudinga, svarstyti naują agresijos aptarimą.

PRIEŠ SOVIETINĘ DARBO VERGIJĄ

Toliau PJT nutarė prašyti JT imtis žygių sovietinę prievartinio darbo sistemą uždrausti, uždrausti nuostatus, varžančius darbininkų organizavimosi laisvę ir įsteigti specialų JT organą prievartinio darbo praktikai sukliudyti. Seimas taip pat nutarė atsišaukti į laisvojo pasaulio religines, humanistines, labdaros visuomenines ir darbo organizacijas bei įstaigas, prašydamas kelti balsą prieš darbo vergiją Sov. S-gos pavergtuose kraštuose.

PRIEŠ ANTIRELIGINĘ AGRESIJĄ

Dėl religijos persekiojimo sovietų pavergtuose kraštuose, PJT Seimas nutarė: 1) pareikšti savo protestą bei pasmerkimą pasibaisėtinai sovietinei antireliginei praktikai ir bažnyčių persekiojimui ir kreiptis į pasaulio sąžinę, kad ji keltų balsą prieš religijos persekiojimą pavergtójoj Europoj; 2) kreiptis į JT, kad imtųsi iniciatyvos religijos persekiojimui sustabdyti ir bažnyčios nepriklausomybei bei sąžinės laisvei atstatyti; 3) kreiptis į JT, kad darytų žygių kard. Mindszenty, arkiv. Beran, kard. Wyszynskiui ir kitiems hierarchams bei kunigams, kalinamiems dėl savo religinių pareigų vykdymo, išlaisvinti.

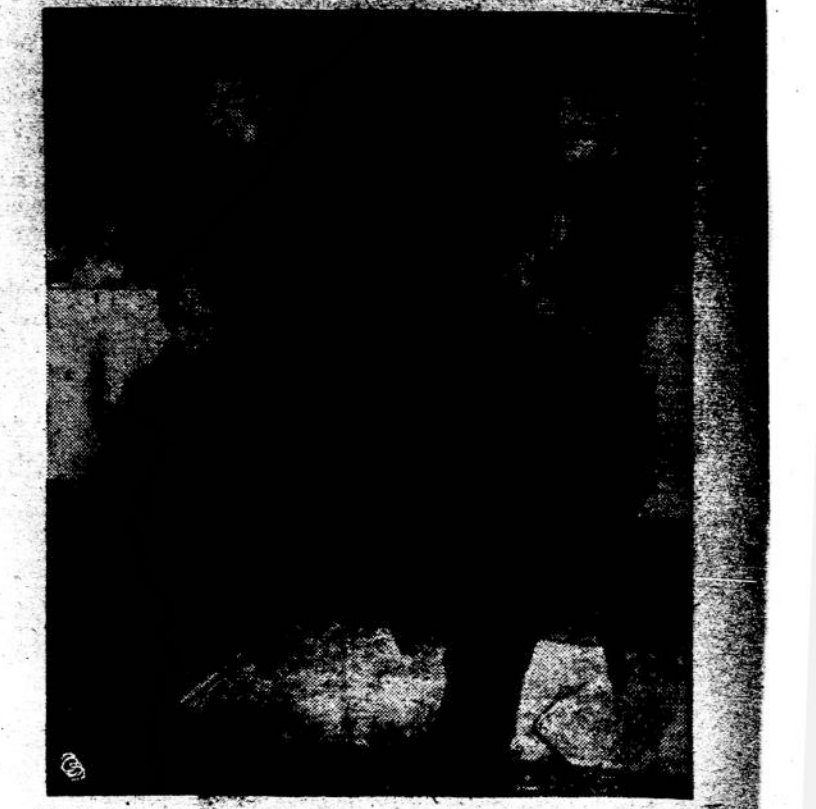

PREZ. EISENHOWERIS ir Pennsylvanijos gubernatorius John S. Fine pas Pennsylvanijos respublikonus stiprindamas jų rinkiminę dvasią.

SUTVARKYS REKLAMAS

New Yorko kino savininkai pasižadėjo bendradarbiauti su religinėm organizacijom, kad kinų reklamos būtų padorios.

PER SAVAITĘ LIETUVA ATGIJO JUNGT. TAUTOSE

S. NARKELIŪNAITĖ

Lietuva ir kiti sovietų pavergtieji kraštai Jungtinėse Tautose paskutinių dvejų metų laikotarpyje nebuvo tiek minimi, kiek pereitą savaitę. Proga atsirado teisiniame JT komitete, kuris diskutuoja agresijos apibūdinimą.

PO DVEJŲ METŲ PASAKA VĖL NUO PRADŽIOS

Jau nuo 1945 metų, kada tik susikūrė Jungtinės Tautos, tarptautiniame forume buvo stengtasi surasti bendrą ir visiems priimtiną formulę agresijai aptarti. Manyta, kad, turint vienoje vietoje surašytą ir valstybių priimtą dokumentą, kurs išskaičiuotų veiksmus, sudarančius agresiją, galima būtų išvengti ateities karų ir palaikyti taiką.

Tačiau tos pastangos nieko nedavė. Šiemet Jungtinės Tautos, po dvejų metų pertraukos, vėl sugrįžo prie seno darbotvarkės punkto— agresijos aptarimo. 1952 m. pilnatis, nesuradusi vieningos nuomonės, buvo įkūrusi specialų komitetą. Komitetas turėjo susipažinti su visa eile siūlomų agresijos aptarimų ir savo pranešimą bei siūlymą pateikti devintajai — taigi šiai sesijai.

Specialusis komitetas posėdžiavo pereitais metais ir nieko nenutarė. Tepriėjo išvadą, kad geriausia būtų visus projektus pateikti JT nariams susipažinti ir laukti jų pasisakymų. Todėl dabar teisinis komitetas savo darbotvarkėje turi to specialiojo komiteto pranešimą, kai kurių valstybių pasisakymus bei pasiūlymus. Tarp jų yra ir Sovietų Sąjungos.

Sovietų pasiūlymas yra tas pats, kurį jie buvo davę specialiam komitetui. Tik su mažais pakeitimais tas pats, kurį sovietai pasauliui siūlinėja nuo 1933 metų.

MASKVOS MEŠKA IŠPROVOKAVO LONDONO LIŪTĄ

IR GAVO Į KAILĮ

Gal viskas būtų gerai buvę, jei sovietai ir dabar nebūtų išėję girti savo projekto ir nebūtų niekinę laisvojo pasaulio už tai, kad jis neklauso sovietų ir nepriima jų siūlomo plano. Sovietų atstovas Morozovas, kuris teisiniame komitete jau visą eilę metų tą projektą gina ,ir šiemet prabilo sena gaida. Esą visi karai praeityje buvę tik todėl, kad pasaulis nepriėmė sovietų agresijos aptarimo.

Į šitą sovietų melą pirmasis atsiliepė D. Britanijos atstovas Sir Gerald Fitzmaurice, tas pats vyras, kuris prieš tai jau daugeliu progų tuo pačiu klausimu yra badęs sovietams akis Pabaltijo ir kt. pavergtų tautų pavyzdžiais. Spalio 20 d. Sir Gerald pasakė ilgą kalbą bendrai apie agresijos aptarimą, siūlydamas geriau pereiti prie nusiginklavimo praktikoje, o ne žodinio kapstinėjimosi agresijos aptarimuose, kurie neturi jokios realios reikšmės.

Vienu aiškiausių pavyzdžių, kaip žodžiai nesiderina su darbais, jis paėmė vadinamas **Londono sutartis, kurias 1933 m. sovietai yra pasirašę su Lietuva, Latvija, Estija, Afganistanu, Iranu, Turkija, Lenkija, Rumunija ir Suomija.**

Sir Gerald pabrėžė, kad tik trys iš tų valstybių, Afganistanas, Turkija ir Iranas (dėl kurio irgi galima abejoti) pasiliko sovietų nenusiaubtos.

— **Trys Pabaltijos valstybės buvo ne tik sovietų užpultos, bet ir jos visiškai panaikintos kaip tarptautiniai vienetai. Tos aneksijos kad ir nepripažintos daugelio valstybių, kurių tarpe ir D. Britanijos, bet tikrovėje jos yra pavergtos,—sakė Sir Gerald.**

Jis suminėjo taipgi ir Suomijos, Lenkijos ir kitus atvejus, kada sovietai, nepaisydami savo iškilmingų pasižadėjimų ir visų nepuolimo formulių, sutartis sulaužė ir žmones pavergė.

Po šitokių Sir Gerald pareiškimų komitete jį pulti šoko sovietų ir Lenkijos atstovai, pykdami, kam jis tuos Londono susitarimus ištraukė iš dulkių ir kaltindami, kad jis kraipąs istoriją ir drumsčiąs komiteto posėdžių nuotaiką. Diskusijos dėl agresijos aptarimo ir tolimesni ginčai tarp brito ir sovietinio bloko šią savaitę bus tęsiami toliau.

Šituo patogiu laiku Jungtinių Tautų dėmesį dėl sovietų agresijos ir jų siūlomo agresijos aptarimo atkreipė ir Pavergtos Europos Tautos. Devynių tautų seimas, kuriame dalyvauja ir Lietuva, spalio 22 d. susirinkęs savo pilnaties posėdžių tęsti, priėmė dvi svarbias tuo klausimu rezoliucijas. Jos Jungtinėms Tautoms nusiųstos su atitinkamai memorandumais, dokumentų šviesoje nurodant, kaip ir kada Sovietų Sąjunga nepuolimo sutartis sulaužė ir tautas pavergė (apie tas rezoliucijas rašoma skyrium).

Ar sutartis dėl Saaro bus atiduota teismui

Bonnoje dėl susitarimo Saaro klausimu nepatenkinta ir koalicijos partija FDP. Ji laiko, kad Adenaueris atsisakęs nuo Vokietijos pretenzijų prisijungti kada nors Saarą prie Vokietijos. Ar Adenaueris čia elgęsis pagal Vokietijos konstituciją? Klausimą galįs išaiškinti tik vyriausias teismas. Jeigu klausimas pateks į teismą, jis sugaiš kokią pusę metų ar metus. O teismui perduoti reikia tik parlamento atstovų trečdalio. Socialdemokratų ir FDP balsų tam pakaka.

RŪPESČIAI IŠ PARYŽIAUS Į BONNĄ

Paryžiuje spalių 23 pasirašytos pagaliau sutartys, kuriom Vokietijai duodama pilna nepriklausomybė, leidžiama organizuoti kariuomenę, Vokietija priimta į Nato ir į Briuselio septynių valstybių sąjungą.

Sutarta:

* Vokietijos kariuomenė (12 divizijų) bus Nato vyr. vado gen. Gruentherio žinioje;
* Vokietijos ginklavimas bus kontroliuojamas iki 2000 metų;
* Vokietija nesiims jokios ginkluotos jėgos savo žemėm sujungti nei rytuose nei vakaruose;
* Amerikos, Anglijos, Prancūzijos kariuomenė liks Vokietijoje pagal atskiras sutartis kaip Nato kariuomenė—panašiai kaip Amerikos kariuomenė yra Anglijoje ar Prancūzijoje.

SUSITARTA IR DĖL SAARO SRITIES

Visus susitarimus Prancūzija sutiko pasirašyti tik tada, kai bus sutarta su Vokietija dėl Saaro srities. Tuo klausimu buvo sunkiausia susikalbėti. Bet ir tas sunkumas nugalėtas. Sutarta:

* Saaro kraštą "sueuropinti"; jam bus skiriamas Europos septynių valstybių sąjungos komisaras; jis įvykdys Saaro krašto gyventojų balsavimą, ar jie pritars naujai tvarkai — Saarui sueuropinti.

Saaras yra 1000 kv. mylių su 1 mil. gyventojų ir anglių kasyklom.

PASITENKINIMAS IR NEPASITENKINIMAS

Lig šiol daugiausia pasitenkinimo pareiškė Amerikos valstybės sekretorius Dulles. Jis labai išaukštino Europos diplomatus. Džiaugsmą pareiškė prez. Eisenhoweris, kanc. Adenaueris. Tuo tarpu Vokietijos opozicijos vadas soc. dem. Ollenhaueris protestavo prieš Saaro klausimo sprendimą.

Mendes - France pareiškė, kad jis numato išplėsti ūkinius santykius tarp Vokietijos ir Prancūzijos. Prancūzija turėsianti Vokietijoje geras rinkas.

Dr. John von Neuman, pašalinto iš atom. energijos komisijos Openheimerio draugas, dabar prezidento paskirtas taip pat į atom. energijos komisiją. Metinis atlyginimas 15,000 dol.

McCARTHY KABINA WATKINSĄ

Sen. McCarthy dabar pakvietė sen. Watkinsą, buv. pirmininką komiteto, kuris sprendė pasmerkti ar ne McCarthy elgesį, duoti parodymus dėl dentisto Peresso, atleisto iš kariuomenės su garbe ir paaukštinimu. McCarthy prikibo prie Watkinso pareiškimo, kad gen. Zwickeris dėl to paaukštinimo nesąs kaltas. Taigi apie reikalą Watkins žinojo.

[illegible] PR. DOVYDAIČIO BIOGRAFIJAI (4) VINCAS ŠEDOGINIS

Pasirašiau, tai ir negrįžau

Apie Visus Šventus į Veiverius atvyko agitatoriai ir mokytojų seminarijoje sušaukė mokinių mitingą. Po prakalbų [illegible] jūs revoliucinėm dainom:

"...Rusų caras kaip galvijas: visų klauso, mūsų bijos... Susipraskim ir sukilkim, žengkime pirmyn..."

Už mitingą niekas netardė, niekas nebuvo suimtas, ir mokslas ėjo toliau. Bet neilgai.

Netrukus atvažiavo kita agitatorių grupė. Jie visiem mokytojam liepė sueiti į seminarijos mokytojų kambarį ir pastatė ginkluotą sargybą. Mokinių mitingą sušaukė pavyzdinėje mokykloje. Vienas studentas (rodos, teisininkas Jasaitis iš Odesos universiteto) pasakė karštą prakalbą, paskaitė peticiją ir pasiūlė ją mokiniam pasirašyti. Mokiniai lietuviai visi pasirašė. Nepasirašė ir išsislapstė tik rusiukai ir vokietukai, kurių buvo nedaug.

Peticijoje reikalavom,

kad būtų neperžengiamas įstatymas, kuriuo buvo įsteigta pati mokytojų seminarija. Rusų caras Aleksandras II (ar ne 1866) įsteigė seminariją lietuviam. Bet pamažu į seminariją pradėjo priiminėti ir rusiukus ir vokietukus. Buvo aiškinama, kad Lietuvoje esą rusų ir vokiečių; jiem taip pat esą reikalingi mokytojai. Nors seminarija buvo skirta lietuviam, bet baigę ją negaudavo vietos iki 1905 Kaunijoje ar Vilniaus krašte. Ten buvo gabenami mokytojai iš Rusijos. Baigusius Veiverių seminariją skirdavo tik Suvalkijoje. Kas atlikdavo, siųsdavo į Lenkiją.

Taigi peticijoje buvo reikalaujama, kad seminariją baigusieji būtų skiriami ir Kauno bei Vilniaus kraštuose; kad lietuvių kalba būtų dėstoma rimtai; kad kai kurie einamieji dalykai taip pat būtų dėstomi lietuviškai; kad mokslas būtų tendencingas. Buvo peticijoje ir

politinis reikalavimas — Lietuvai autonomijos.

Pabaigoje buvo pasakyta, kad mokiniai nedalyvaus pamokose, kol tie reikalavimai nebus patenkinti. Peticija buvo išsiuntinėta Rusijos švietimo ministeriui, Varšuvos apygardos mokslo globėjui, Suvalkų gubernijos mokslo direktoriui ir dar kažkam.

Mokiniai, kiek patriukšmavę, išvažinėjo į namus. Į Veiverius buvo atitraukta kareivių kuopa apsaugai, nors niekas jokio smurto nebuvo pavartojęs.

Peticiją pasirašę mokiniai buvo pašalinti.

Mokslas nebuvo nutrauktas: mokėsi apie penki rusiukai ar vokietukai; lietuvių nieko nebuvo.

1905 rudenį revoliucija vyko pilnu tempu: daužė monopolius; iš mokyklų ir valsčiaus raštinių išmetė caro paveikslus; nuginkluojama ir išvejama policija, o Kaunijoje daugely vietų išvyti rusai mokytojai.

Po revoliucijos mokslas namie

1906 pavasarį balandžio pradžioje Veiverių pavyzdinės mokyklos mokiniai gavom pranešimus, kad galim atvykti mokslo tęsti. Daugumas ir suvažiavo. Mokykloje buvo nauja dvasia: mokytojai draugiškesni, lietuvių kalba buvo neblogai dėstoma. Kareivių kuopą dar radom. Bet pastebėjom, kad ir jie nėra tokie caro garbintojai. Pasimokęs apie du mėnesiu, išlaikiau egzaminus į penktą skyrių, ir prasidėjo atostogos.

Šventadieniais sueidavau Praną Dovydaitį. Kartą paklausiau jį, ar jis grįžtų į seminariją, jei situ mokslas taip, kaip pas mus pavyzdinėje mokykloje. Jis man rimtai atsakė:

"Aš pasirašiau peticiją, kurioje pasakyta: kol nebus įvykdyti reikalavimai, tai seminarijoje mokslą nutraukiu. Reikalavimai neįvykdyti, ir aš negaliu grįžti."

*

Žinojau, kad Pr. Dovydaitis mokosi namie. Tai pasakojo jo motina mano mamai. Ji skundėsi, kad Pranukas pasilieka prie knygų vėlai vakare, kai jau visi eina gulti. Gailėjosi vaiko, kad galgystėje, kada tėvas keliasi kulti, vedasi su savim ir Praną. O dirbti reikėjo, nes ūkelis buvo nedidelis — apie 12 ha, nepergeriausios žemės, ir burnų buvo ne viena — be Prano buvo dar du ar trys jaunesni broliai ir sesuo.

Kiek pamenu, P. Dovydaitis (ar tik ne 1907) žiemą buvo palikęs savo tėviškę ir išvykęs į Gudiją. Ten turėjęs kažkokį repetitorių. Kai sugrįžo, paklausiau jį sutikęs, kiek jam tas korepetitorius pagelbėjęs. P. Dovydaitis trumpai paaiškino:

"Kol ėjom, ką aš buvau išmokęs, buvo viskas gerai ir naudinga; bet kai reikėjo mokytis toliau, tai iš jo buvo maža naudos".

Iš 8 egzaminus išlaikė vienas

1908 pavasarį Višakio Rūdoje vieną sekmadienį einant procesijoje apie bažnyčią, pamačiau Dovydaitį. Jis, pasitempęs mane už rankos į šalį, pasakė:

"Ir aš jau esu subrendęs."

Iš pradžių nesupratau jo. Seniai jį laikiau subrendusiu. Mano nesusigaudymą pastebėjęs, Dovydaitis paaiškino:

"Aš jau turiu brandos atestatą; išlaikiau egzaminus iš aštuonių klasių".

Nustebau ir lyg netikėdamas paklausiau, ar turi atestato su savim ir ar negaliu jo pasižiūrėt. Dar labiau pasigėrėjau jį šitą parodė. Kaip dabar prisimenu, pažymiai daug aukšta buvo geri — ketverukai ir keli penketukai ir, rodos, nė vieno trejeto.

Dovydaitis papasakojo, kad jie laikė egzaminus Marijampolės gimnazijoje eksternais 8. Tai buvę daugiausia dvarininkaičiai ir vienas grafiukas. Dvarponiai ir turtuoliai mėgdavo tada savo vaikus mokyti namie, samdydavo jiem mokytojus - korepetitorius, o gimnazijoje vaikai laikydavo tik egzaminus.

Atvyko Dovydaitis į gimnaziją, kuri buvo per 30 kilometrų nuo jo tėviškės ta pačia melsva eilute, kurią jam tėvai buvo įtaisę stojant į mokytojų seminariją, ir tais pačiais batais, kuriuos buvo tada nupirkę, bet kuriuos taupydamas Dovydaitis tik sekmadieniais avėjo. Pasakojimas, kad Dovydaitis atvykęs egzaminų su klumpėm, yra tikriausiai vienas iš tų pagražinimų, kurie sufabrikuojami apie žinomus žmones. Tačiau ir "šventadieniškai" apsirengęs Dovydaitis atrodė nekaip šalia tų ponų vaikų. Dovydaitis sakės, kad kai jis atsisėdęs į suolą šalia kitų, tai vienas net paklausęs, ar jis neapsirikęs, ar čia pataikęs.

Iš visų egzaminus išlaikė tik vienas Dovydaitis. Jis pats manė tada, kad jo išlaikymą galėjusi nulemti jo biografija, kurią reikėjo pridėti prie prašymo. Gal tai ir turėjo reikšmės. Ji galėjo parodyti, kiek jos autorius yra išsilavinęs. Galėjo turėti reikšmės ir tai, kad jis yra valstiečių lietuvių vaikas, ne lenkas, dvarininkas.

Gimnazijos atestatas atidarė kelią Dovydaičiui į universitetą. (b.d.

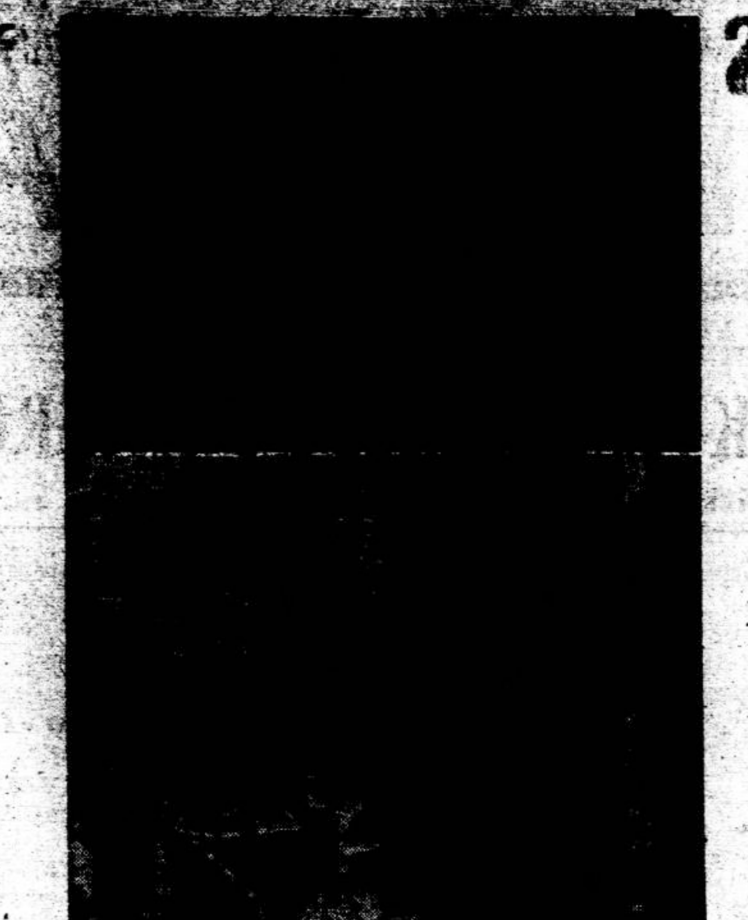

KOMUNISTŲ šnipai, sušaudyti Persijos sostinėje Teherane. Viso buvo suimta apie 600 žmonių, kurie šnipinėjo Sov. Sąjungai.

SPAUDA

Vyčių šūviai į amerikiečių sąžinę

Jei spaudoje mažiausiai rasti ką gero, šviesaus Lietuvai ar lietuviam padaryta, tai šito kartu akys sustoja prie Vyčių rugsėjo - spalio nr. paskelbto kun. Jono Jutkevičiaus pranešimo, pavadinto "Vyčių darbai Lietuvai."

Amerikos lietuvių jaunimo Vyčių organizacija savo kuopose turi vadinamas "lietuvių reikalų komisijas". Jos seka Amerikos spaudą ir viešąjį gyvenimą; kas atsiliepia apie Lietuvą ar lietuvius gerai ar blogai, ir tuojau reaguoja laiškais. Dėkoja už palankų atsiliepimą, atitaiso klaidas ir t.t.

Tokia komisija veikia jau aštunti metai. Praktiškai jai vadovavo lig šiol kun. Jonas Jutkevičius. Iš jo pranešimo matyt, kad Vyčių organizacija turi viso 49 kuopas. Bet jos ne visos turi "lietuvių reikalų komisijas". Šiemet tik 26, o pernai buvo jų 30. Sumažėjęs ir skaičius tų, kurie aktyviai dalyvavo tose komisijose: iš pereitų metų 240 narių nukrito iki 219. Tačiau savo veikla, savo siunčiamais laiškais šiemet pralenkė pernykščius metus — išsiuntė viso 18,8[illegible] laiškų.

Daugiausia pasidarbavo New Yorko - New Jersey komisija — parašė 11,0[illegible] laiškus, o pernai tik 7053. Toliau eina Naujosios Anglijos apskritis, Čikagos, Pittsburgho.

Aktyvumas daug priklauso nuo atskirų asmenų. Pranešime, pavyzdžiui, sumnima, kad "atstovams, redaktoriams, rašytojams ir kitiems, kurie apie Lietuvą vienu ar kitu budu atsiliepė savo raštuose ar kalbose, Vyčių vardu, Al. Wesley parašė 197 laiškus." Pats kun. Jutkevičius parašė 1105 laiškus, Joana Gudaitė, Rochester, 1009, Dorota Dutkutė, Paterson, N. J., 480; Ona Barauskienė, Ansonia, 263.

Pranešėjas iškelia, kad veiklesnės čia pasirodžiuisos moterys ir skatina vyrus, kad jie neapsileistų.

Ar atsiliepia į tuos laiškus? Ar jie daro įtakos? Pranešime minima, kad atsakė į laiškus, padėkas, pasveikinimus, prašymus, šiemet net 3269, pernai 2961. O vasario 16 "net 50 atstovų toje dienoje Kongrese pasakė kalbas apie Lietuvos sunkią padėtį ir jos kovą už nepriklausomybės atgavimą. Tą patį padarė net 11 senatorių, ir visos tos kalbos tilpo Congressional Record. 11 gubernatorių paskelbė savo valstybėje Vasario 16-tą dieną kaip Lietuvos Respublikos Dieną. Niekada dar tiek daug gubernatorių taip uoliai nesireiškia Lietuvos naudai, kaip šiais metais... Pirmiau, nors ir nuolat prašėme, niekada negavome palankaus atsakymo nuo gubernatoriaus New Jersey valstybėje. Šiais metais pasisekė gauti Lietuvos Dienos proklamaciją visai valstijai, ir taip pralaužėme ten ledą:... Pirmą kartą lietuviai gyvenantieji Paterson, N. J., susilaukė tokios proklamacijos nuo savo burmistro."

Tai darbai maži ir tylūs, bet jie labai reikšmingi krašte, kuriame yra mėgstamas gyventojų atsiliepimas, pagyrimas ar papeikimas.

KAS DUODA PINIGUS ITALIJOS KOMUNISTAMS?

Italijos komunistų partija yra didžiausia Europoje. Jos tinklas turi savo akis visose įmonėse ir net valdžios įstaigose. Tam ji reikalinga didelių kapitalų. Ir žinia, kad savo organizacijos reikalam komunistai Italijoje kasmet turi po 25 miliardus lyrų (40 su viršum milijonų dolerių). Tuo tarpu valdančioji partija krikščionys demokratai Italijoje nesuorganizuoja savo reikalam nė ketvirtadalio tos sumos.

Iš kur komunistai turi pinigų?

Buvo įprasta manyti, kad juos aprūpina Maskva. Bet Jugoslavijos komunistinis laikraštis "Borba" atveria naujus pajamų šaltinius, būtent, **komunistus finansuoja didieji pramonininkai ir kapitalistai.**

Italijos komunistų partija gauna didelio pelno iš prekybos su Rytais. Italijos didieji kapitalistai, varydami legalų ar nelegalų biznį su komunistiniais kraštais, ypačiai gabendami kobaltą, volframą, pasinaudoja tarpininkaujančiais biurais. O tie biurai veik be išimties yra komunistinės organizacijos, tik maskuotos. Už savo tarpininkavimą ima didelius pinigus, kurie ir eina partijos naudai.

Yra Italijoje žinomas didelis komunistų priešas Achille Lauro; jis yra dar didesnis Neapolio kapitalistas, laivų savininkas, kuris finansuoja monarchistinį judėjimą. Tas monarchistinių partijų lyderis varo biznį su sovietine nafta; ją paima iš Juodųjų marių uostų ir savo laivais gabena į Europos šiaurę. Jis tai daro, bendradarbiaudamas su komunistinėm organizacijom, kuriom už patarpininkavimą tenka nemažas procentas.

Kai kurie kapitalistų koncernai, kurie iš dalies yra valstybės kontroliuojami, moka komunistų partijai reguliarias sumas, kad jų kontrolėje esančios darbininkų unijos neprileistų streikų ir reikalavimų pakelti atlyginimą.

Kapitalistam tai apsimoka. Jiem pigiau atseina duoklės partijai, negu streiko metu sustojusi gamyba ir atlyginimo pakėlimas darbininkam. (Komunistam taip pat apsimoka, nes jie gauna pinigų ir lieka darbininkai nepatenkinti, neaprūpinti, tinkami neramumam).

Yra atsitikimų, kad kapitalistai mokėjo duokles komunistų partijai ir tam, kad ji sukurstytų streiką ir neramumus; būtent tada, kai kapitalistas nori paspausti vyriausybę, išsiderėti iš jos naujų subsidijų ar muito lengvatų.

Ar vyriausybė to nežino? Be abejo, žino. Bet ji yra dažnai bejėgė prieš savo kapitalistus ir taip pat bejėgė prieš didžiausią darbo uniją, kuri yra komunistų rankose. Šitas toleravimas, žiūrėjimas pro pirštus, kada nors Italijai atsilieps labai skaudžiai. M.

PER 300 METŲ IŠ 23 PADIDĖJO IKI 5 MILIJONŲ

Amerikos žydai atšventė savo didelę sukaktį

Šiom dienom Amerikos žydai turėjo dideles iškilmes, dalyvaujant prezidentui Eisenhoweriui. Jie atšventė savo buvimo Amerikoje 300 metų.

Pirmieji žydai Amerikoj pasirodė 1654. Jų buvo 23, atbėgę iš Brazilijos, kai ją paėmė valdyti portugalai. Atsikėlė į Naująją Amsterdamą, dabartinį New Yorką. Tuometinis gubernatorius olandas neslėpė jiem savo nepalankumo. Tada daugumas atvykėlių nusikėlė toliau — į Newport, Rhode Island, ten pasistatė sinagogą, kuri dabar laikoma seniausia Amerikoje. Bet keletas liko ir būsimajam New Yorke, kuris ilgainiui turės virsti viso pasaulio žydų centru.

Nauja atbėgėlių banga plūstelėjo iš Europos po 1848, kada ten buvo prislopinti visi laisvės sąjūdžiai ir įsigalėjo reakcija. Tada daug laisvųjų profesijų žmonių, mokslininkų iš Vokietijos, Austrijos, Bohemijos ieškojo laimės Amerikoje. Tarp jų buvo ir daug žydų. Tačiau apie 1880 žydų čia buvo dar tik 230,000.

Per kitus penkiasdešimt metų tas skaičius dešimteriopai paaugo. Jį padidino imigracija labiausiai iš Rusijos. Devynioliktojo amžiaus gale caro valdžia išleido eilę įstatymų prieš kitokius tikėjimus nei pravoslavų. Prisidėjo ir pogromai prieš žydus. Keli šimtai tūkstančių plūstelėjo tada iš Rusijos į Ameriką.

Turėjo reikšmės taip pat ir ūkiniai sunkumai, kurie varė judresnį elementą iš namų.

Naujasis didelis žydų antplūdis į Ameriką buvo dėl nacinių persekiojimų. Paskutiniai žydų imigrantai jau yra arba iš satelitinių valstybių, kur komunistai kimba į žydus. Dalis atvyksta į Ameriką ir iš Palestinos, kuriem kolonisto kietas gyvenimas ten darės persunkus.

Dabar žydų Amerikoje esą per penkis milijonus. Didžiausias centras yra New Yorkas — apie pusė visų Amerikos žydų.

Jie davė vadovaujamų žmonių visam Amerikos gyvenimui — pramonėje, prekyboje, mene, politikoje. Į jį taip puikiai įaugo ir tiek virto jam reikšmingi, kad, Douglas Reed tvirtinimu, jie yra, sakysim, lemiantis veiksnys New Yorko rinkimuose. O nuo 1916 jokis kandidatas nelaimėjęs prezidento vietos, kuris nebuvo turėjęs New Yorko paramos.

Daug žydų yra čia ir iš Lietuvos. Nežinia, ar daug jų yra tokių, kuriem pasisekė užimti vadovaujančias vietas Amerikos gyvenime. Tačiau pažymėtina, kad Lietuvos žydai bus prisidėję Amerikoje prie to, kad būtų išlaikytas ištikimumas žydų tradicijoms ir tikėjimui. Clevelande yra atkurta ir Telšių rabinų mokykla, kuri buvo pagarsėjusi visame žydų pasauly. Ji ten pasilaikius ir Telšių vardą.

DR. SAM SHEPPARD, žydas, patrauktas į teismą Clevelande (kalėjo apačioje), su savo patarėju. [illegible]

Puerto Rico FBI valdininkai suėmė 9 komunistus, kurie rengė sukilimą; vienas jų buvo apmokytas Maskvoje.

● **Britų laikraštis "Times"** Europos riba laiko Odesos-Karaliaučiaus liniją. Visa, kas už jos į rytus, jam jau ne Europa.

ANGLIJOJE STREIKAI

kurie tęsiasi jau pustrečios savaitės, dar nemažta. Vyriausybė grasina siųsianti kariuomenę vietoj uosto darbininkų ir autobusų šoferių. Trades Union Congress, kuris maždaug yra tas pat, kas Amerikoje AFL ir CIO, reikalavo, kad darbininkai streiką baigtų, bet jų šauksmas veltui. Iš 76,000 Anglijos uostų darbininkų streikuoja apie 53,000, ir 193 laivai nebejuda.

Šiaurės Anglijoje, Airijoje, Škotijoje per porą dienų tiek prilijo, kad kilo potvyniai. Glasgowo gatvės per tris pėdas po vandeniu.

Daily News padarė anketą, kas laimės gubernatoriaus rinkimus — Ives, ar Harriman. Daugumą laimėjo antrasis.

Kanadoje Doucet, šoferio žmona, pagimdė keturis kūdikius, tris mergaites ir berniuką. Ji jau turėjo vieną dukterį.

Įsigykite kultūros žurnalo "Aidų" premijuotą A. Maceinos knygą

SAULĖS GIESMĖ

Joje šis didysis mūsų mintytojas giliai, įdomiai ir visiems suprantamai gvildena šv. Pranciškaus gyvenimo reikšmę ir palikimą žmonijai.

Išleido PREL. PRANCIŠKUS JURAS, 94 Bradford St., Lawrence, Mass.
Spaudė T. T. PRANCIŠKONŲ spaustuvė
Aplanką piešė T. Valius

Gražiai įrišta, 458 p. Kaina $5.00.

KREIPTIS: Į "DARBININKĄ" ARBA PAS LEIDĖJĄ

DARBININKAS

THE WORKER

Published Semi-Weekly except holiday weeks, when issued weekly

— BY —

FRANCISCAN FATHERS

Reentered as second class matter at Brooklyn, N. Y. May 25, 1951, under the Act of March 3, 1879, originally entered as second class matter at Boston, Mass., September 12, 1915.

SUBSCRIPTION RATES		PRENUMERATOS KAINA	
Domestic yearly	$6.00	Amerikoje metams	$6.00
Brooklyn, N. Y.	$6.50	Brooklyn, N. Y.	$6.50
Half year	$3.50	Pusei metų	$3.50
Foreign	$6.50	Užsienyje	$6.50

Laikraštį tvarko Redakcinė Komisija. Vyr. red. S. Sužiedėlis

Straipsnius ir korespondencijas redakcija taiso savo nuožiūra. Nenaudoti straipsniai saugomi ir grąžinami tiktai autoriams prašant. Pavarde pasirašyti straipsniai nebūtinai išreiškia redakcijos nuomonę. Už skelbimų turinį ir kalbą redakcija neatsako.

Tikėjimo persekiojimas ir jo išpažinimas

ŽINIA po žinios ateina vis rūstesnė apie tikėjimo persekiojimą bolševikų pavergtuose kraštuose. Šiom dienom buvo paskelbta apie naują bedieviškos propagandos bangą ir Lietuvoje.

Ateina ir džiuginanti žinia, kuri paaiškina, iš kur tas bolševikų dūkimas prieš tikėjimą. O tai dėl to, kad bolševikai per tiek persekiojimo metų neįstengė išrauti paties tikėjimo iš žmonių širdies. Priešingai, žinios tvirtina, kad pačioje Rusijoje jaunimas vis daugiau tikėjimo pasigenda ir jo ieško.

To rūšies kita maloni žinia — tai Pavergtųjų Jungtinių Tautų pakeltas balsas dėl tikėjimo persekiojimo pavergtuose kraštuose ir dėl tikėjimo bei krikščionybės reikšmės žmogui ir visuomenei.

★

Priimtoje tuo reikalu rezoliucijoje sakoma:

"Žmogaus religinis jausmas ir tikėjimas antgamtine Dievo galia yra brangiausia, jautriausia ir giliausia vertybė, kuri išskiria žmogų nuo pat jo sukūrimo iš kitų gyvų būtybių...

"Krikščioniškoji religija yra Vakarų kultūros moralinis pagrindas ir ženklas. Ji yra persunkusi Vakarų pasaulio visą struktūrą ir Vakarų žmogaus gyvenimą —jo kasdieninį darbą, jo mintis, jo kūrybą mene, literatūroje, muzikoje ir architektūroje. Ji yra davusi įkvėpimo žmogaus didiem žygiam, padėjo žmogui nugalėti gyvenimo kliūtis ir davė jam vilties sunkiose gyvenimo valandose."

Tie rezoliucijos žodžiai nėra tik protestas prieš bolševizmą, kuris naikina tikėjimą. Juos galima vertinti kaip viešą tikėjimo ir krikščionybės reikšmės pripažinimą bei išpažinimą visų pavergtų tautų vardu. Tai reiškia jų krikščioniškos kultūros ir tikėjimo išpažinimą.

★

Gražiu ženklu tai galima laikyti ir siauresnio rato viduje — lietuvių visuomenėje tremtyje. Prie rezoliucijos lietuvių vardu prisidėjo taip pat ne vienas asmuo ir srovė. Prisidėjo visi, nors vieni jų save laiko krikščionim, kiti liberalais, treti marksistais...

Dar neseni laikai, kad lietuvių visuomenėje dėl krikščionybės ir Dievo nebuvo vieningumo. Dėl Dievo vardo viešuose pareiškimuose buvo kovota, ir Dievo vardas buvo išvytas iš Pasaulio Lietuvių Chartos. Krikščioniškoji religija bei kultūra kai kurių buvo laikoma žalinga lietuvių tautai, ir ją siūlė pakeisti lietuvių pagoniškąja kultūra. Religija apskritai kai kurių buvo vaizduojama kaip atsilikimas nuo žmonijos pažangos...

Šitą rezoliuciją, į kurią dėjosi visos lietuvių srovės, gal ma priimti kaip viešą ženklą, kad jos netiesiogiai atsiriboja nuo tos kovos, kuri tarp lietuvių buvo vedama prieš tikėjimą; kad tas Dievo vijimas ir kova prieš krikščionybę tegali būti laikoma atsisakymu nuo kultūros ir grįžimu į barbarybę. Kitaip rezoliucijos suprasti ir negalima, nes iš kitų, net ir savo priešo, tegalima reikalauti tik to, ką pats išpažįsti ir vykdai.

Getulio Dornellas Vargas

KODĖL JIS NUSIŽUDĖ?

— Aš neatsistatydinsiu. Iš prezidento rūmų mane galės išnešti tiktai negyvą.

Tuos žodžius rugpiūčio 24 vakare, 9 valandą, pasakė Getulio Dornellas Vargas pas jį atvykusiem aviacijos karininkam, kurių buvo iš viso 30.

Prezidentas jų tarpe stovėjo tarsi nuplautas stuobris, apaugęs jaunom atžalom. Karininkai buvo aukšti, o jis — žemas, krėsnas, įsistojęs į aulinius batus, ant kurių dribo plačios kelnės. Tai Brazilijos gaučo, angliškai tariant kovbojaus, uniforma, kurią Vargas labiausiai mėgo.

Ar jis buvo taip pat kilęs iš piemenų, kurie raiti galvijų bandas gano? Ko tie karininkai pas jį buvo atėję tokį vėlų vakarą? Kodėl Vargas atsakė, kad tik jo lavoną iš rūmų tegalės išnešti?

Mokės daktaru, tapo diktatorium

Vargas nebuvo kilęs iš apatinių visuomenės sluoksnių. Jo lopšys suposi aukštumoje, nes jo tėvas buvo generolas. Tačiau jaunasis Vargas nenorėjo kariško amato: jam labiau patiko ne šaudyti, kad žmogų užmuštum ar sužeistum, o gydyti. Jis išėjo gydytojo mokslus ir... apsivylė. Pastebėjo, kad vieną kitą pagydęs, vargo krašte nepašalinsi ir visų nepagydysi. Reikia ne mediku, o politiku, kure imtųsi gydyti viso krašto santvarką. Vargas metėsi į teisę ir išėjo į politiką.

1923 metais Vargas išrenkamas parlamento atstovu, 1925 paskiriamas finansų ministeriu, 1927 tampa savo gimtojo miesto Rio Grande da Sul gubernatorium, o 1930 išrenkamas prezidentu. Vargas tada teturėjo 47 metus — pilnas energijos ir planų. Ketverius metus jis valdė sėkmingai, pravedė visą eilę ūkinių reformų, daug ką pagerino ir sumodernino, bet kai reikėjo nuo prezidento kėdės nušėsti, tai nebuvo tikras, ar tos reformos jį vėl kėdėn įkels. Pietų Amerikoje politinis gyvenimas nepastovus ir žmonių nuotaikos greitai kinta. O čia dar yra gera dirva intrigom. Ir pats Vargas griebėsi didelio masto intrigos — jis pasidarė diktatorium.

Nereikia žmonių gelbėti prievarta

Visiem diktatoriam yra viena bendra ypatybė: jie tariasi esą pašaukti žmones gelbėti, ir tai galį tik jie geriausiai padaryti. Prisiminkime, kaip Mussolini "gelbėjo" italus, Hitleris — vokiečius, Stalinas ir dabar Malenkovas — viso pasaulio proletariatą, o mažesnių valstybių diktatoriai —savo tautą.

Kas gi galis geriau kitus vesti už tautos vadą, "mylimą ir neapkenčiamą"?

Vargas irgi norėjo išvesti brazilus iš vargo savom, nepakeičiamom priemonėm, bet stengėsi būti "demokratiškas", kaip ir visi mūsų laikų diktatoriai. Kurie iš jų sakėsi ar sakosi, kad nėra demokratai, ir kurie šalia savęs neturėjo ar neturi "parlamento"?

Tačiau Vargas buvo žmoniškas savo priemonėse, tik žmonės nenorėjo būti už pavadžios vedami. Dėl to nestigo riaušių, o vieną kartą (1938) savo rūmuose nuo puolikų apsigynė tiktai dukters Alziros padedamas. Pasirodė, ji gana taikliai šaudė.

Diktatūrinėm priemonėm Vargas valdė kraštą 15 metų. Tuo metu praėjo pro antrąjį Didįjį karą, atsistojęs šalia JAV, o ne vokiečių ir japonų, kurie Braziliją buvo įkalkuliavę savo pusėje. Kai karas pasibaigė, visų nustebimui 1945 metų rudenį Vargas palmių alėja išėjo iš marmurinių prezidento rūmų ir pranyko pilkoje masėje. Tada viso pasaulio laikraščiai rašė, kad retas atsitikimas, kai diktatorius nesilaiko iki pat galo, nors po jo kojomis pradeda ir tvanas tvinti. Vargas, sakytumei, įsitikino, kad žmonės nenori būti prievarta vedami, ir jis paleido vadžias iš rankų.

Mes norime Vargo!

Jei tai būtų neportugališka pavardė, o lietuviškas žodis, sakytumei, jog žmonės išprotėjo, šaukdamiesi vargo, kurio ir taip pakanka. Tačiau Brazilijos gražioje sostinėje Rio de Janeiro 1950 metais taip šaukė 50.000 minia, kai Vargas vėl pasirodė ir išėjo oponentu prieš kitą kandidatą į prezidentus — Enrico Dutrą. Didele balsų dauguma buvęs diktatorius buvo išrinktas prezidentu. Tai irgi retas daiktas. Kągi, keičiasi laikai, keičiasi ir žmonių nuotaikos, kurios taip pat greitai atslūgsta, kaip ir pakyla.

Nepasikeitė tiktai Vargas, jau surambėjęs ir susenęs, valdęs dabar lygiai taip savarankiškai, kaip ir anksčiau. Be to, kas būdamas valdžioje neturi opozicijos ir priešų? Nuo jų atsiginti Vargas apsistatė gvardija iš 200 vyrų, kuriem vadovavo petingas, ištikimas ir gabus pataikauti negras Gregorio Tortuno. Surinkęs jis buvo vyrus taip pat ne pėsčius: mušeikas, vagišius, išlaužėlius. Bent taip nušneko visa Brazilijos sostinė po rugpiūčio 25 dramos, kuri nuskambėjo per visą kraštą ir apėjo visą pasaulį. Laikraščiai didelėm raidėm vėl rašė: "Vargas nusižudė..."

Šūviai garaže ir prezidento rūmuose

Getulio Vargo šūvis, taikliai paleistas į širdį, buvo paskutinis serijoje šūvių, kurie prasidėjo rugpiūčio 4 viename garaže, Rio de Janeiro priemiestyje. Ten gyveno vyriausias redaktorius laikraščio "Tribuna da Imprensa", kuris smarkiai puolė prezidentą ir jo vyriausybę. Prezidento gvardijos vyrai norėjo tą redaktorių, Carlos Lacerda, nudėti vietoje, bet pataikė kartu su juo buvusiam aviacijos majorui. Kas tuos vyrus pakurstė kėsintis į redaktorių, nėra žinios, bet kaltė krito prezidentui. Nors prezidentas gvardiją paleido ir policijos viršininku paskyrė žmogų iš opozicijos, vis tiek pas jį prisistatė apie 30 aviacijos karininkų ir pareikalavo atsistatydinti.

Kai jie išėjo rugpiūčio 24 vakare, Vargas visą naktį nemigo. Jis surašė laišką, kuriuo save paleido 90 dienų atostogų, o pareigas pavedė viceprezidentui Café Filho. Laišką rašyti baigė 6 val. ryto, o po keturių valandų jau pasiėmė "amžinas atostogas".... Tos keturios valandos ir aptrauktos neaiškumų. Kodėl Vargas staiga apsisprendė, kad jį negyvą išneštų iš prezidento rūmų?

Savo mirtimi gelbėjo nuo mirties kitus?

Sakoma, kad savo gyvenimo pabaigoje Vargas liko ištikimas jaunų dienų nusistatymui žmones ne žudyti, o juos gelbėti. Tam prireikė jo paties mirties. Kariuomenėje Vargo rėmėjai ir priešai jau skilo į dvi partijas. Visuomenėje taip pat rikiavosi du frontai. Brazilija stovėjusi vidaus revoliucijos išvakarėse. Staigi ir nelaukta Vargo mirtis ištraukusi kraštą iš vargo, kuris būtų buvęs aplaistytas krauju. Vieni

(Nukelta į 5 psl.)

PREZ. D. EISENHOWERIS lankėsi Manhattane ir Brooklyne. Kalbasi su darbininkais.

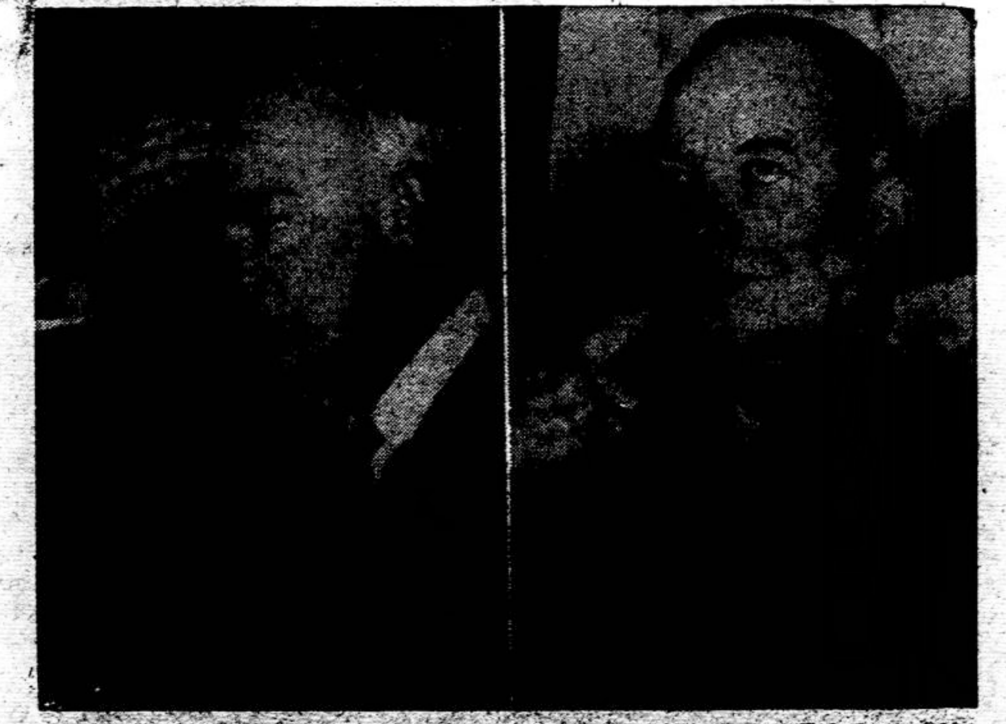

PREZ. D. EISENHOWERIS, būdamas New Yorke, respublikonų rinkimų štabo rodė, kad per rinkimus nereikia būti rūsčiam (kairėje), bet linksmam (dešinėje).

VLADAS RAMOJUS

Šešios savaitės apsupime

5.

Ta jaudinanti padėtis, nežinomas rytojus, nuolatinė artilerijos grėsmė ir nemiga paveikia mano nervus. Pasidarau erzlus ir piktas. Kelis kartus smarkiai susikertu su Voldak. Šis žada mane nušauti.

Mažmožis sukreipia mano likimą

Berods, rugpiūčio paskutiniąją naktį pietiniame Latvijos fronte įsiliepsnojo didelis ir sunkus mūšis dėl Bauskės miesto. Frontas skubiai šaukiasi šovinių. Šiąnakt visu frontu dangus raudonas nuo gaisrų. Žvėriškai kala ginklai.

Netoli Vecsaulės, miškelyje pasikrovę vežimus šovinių, pusiaunaktyje pasiekiame degančios ir drebančios Bauskės priemiestį. Kautynės vyksta gatvėse. Skeveldros ir kulkos švilpia aplink. Kelis kartus krintu ant žemės ir vėl keliuos, kol išmetu šovinių dėžes iš vežimo. Nejauku ir karšta kautynių lauke. Išmetę šovinius, apsisukam ir skubam atgal naujų siuntų pasikrauti.

Atitolus nuo Bauskės, vienu metu pajuntu stiprų smūgį į galvą ir girdžiu Voldaką šaukiant:

— Sabotažas! Sabotažas!

Pasirodo, bevažiuojant būta užmigta, nevaldomi arkliai įsipynė į lauko kabelį ir jį nutraukė.

Susiorientuoju, kad tikrai padaryta didelė kiaulystė. Nutrauktas fronto ryšys galbūt su divizijos štabu. Blogai. Metu žvilgsnį pirmyn. Nuo gaisrų šviesu kaip dieną. Net Antano nei kitų nematyti. Jie nuvažiavę. Tik prieš mane velniškai piktas Voldako veidas ir revolveris.

— Nušausiu! — šaukia apsiputojęs vokietis.

Mano šautuvas guli vežime ir nėra kaip jo pagriebti. O Voldakas dar garsiau bliauna.

Vieną akimirką staiga iššoka keli kareiviai iš krūmų ir staiga trenkia Voldakui į galvą. Tas susvyruoja ir nugriūva.

Veždamas šovinius į Bauskę, mačiau daugelyje vietų krūmuose prigulusių kareivių. Tai rezervai frontui. Kai bus pareikalauta, jie tuoj stos į mūšį ir kausis. Ne vienas žus. Jie geriau už kitus supranta, kaip gyvybė brangi, kaip greit gali jos netekti.

— Žmogau, bėk kiek kojos neša! — surinka kareiviai man. Sprunku su visais arkliais, palikęs nutrauktą kabelį, primuštą Voldaką ir vokietukus.

Galvoju mesti arklius ir bėgti pas leitenanto Ramučio vyrus. Ten prisiglausiu, kasiu apkasus, ir kaltininko nei Voldakas nei štabas nesuras. Bet tikrai nežinau vietos, kur jie gyvena ir kaip juos surasti.

Taip po Vecsaulės apylinkes prasiblaškiau iki ryto, vis tikėdamas leitenanto grupę sutikti. Išaušta diena. Frontas Bauskės pusėje aprimsta, bet mano lūkesčiai neišsipildo. Nieko nesutinku. Pagalvojus apie Voldaką, plaukai šiaušiasi. Po tokių įvykių tikrai mane nušaus.

215 divizijos štabas stovi Vecsaulės miestelyje. Išaušus jau jį apšaudo bolševikų artilerija. Tada miestelio apylinkėse pasigauna mane kažkoks puskarininkis ir sugrąžina į Vecsaulę. Pasirodo, reikia kraustyti štabą į kitą vietą. Reikalas skubus, ir niekas manęs neklausia, kas aš ir kokiam daliniui priklausau. Beveik apsidžiaugiau, jaučiau, kad pavyks iš Voldako nagų ištrūkti.

Štabo pastatas, kuriame anksčiau buvo valsčiaus savivaldybė, apdraskytas. Net stoge matyti skylių. Prie durų sargybinis skeveldros nukirstas. Keli štabo viršilos ir puskarininkiai paskubom sumeta vežiman bylų ryšulius, keletą kėdžių, vieną kitą kuprinę ir liepia važiuoti centrine miestelio gatve iki Ibiri kryžkelės. Gatvė užtvenkta kariuomenės. Praeitos nakties mūšis dėl Bauskės baigėsi vokiečių laimėjimu. Dabar, matyt, kariuomenę meta Biržų sparnan. Bolševikai, pastebėję didelį kariuomenės judėjimą, čia sutelkė artilerijos ugnį. Visas miestelis skendi dūmuose. Užmušti žmonės ir arkliai sudaro kliūtis. Reikia laukti, kol nuvalo kelią.

Nemaža kareivių sužeistų. Draugai neša juos ir greičiau gabena iš miestelio. Kareivis kareivio nepalieka.

Keli sviediniai sprogsta visai netoli manęs. Vėl nauji sužeisti. Matau, kad bus blogai. Kažkoks nujautimas. Pažvelgiu fronto pusėn. Ten viršum padūmavusių miškų matosi pakabintas balionas. Tikriausia iš ten bolševikų žvalgas pataiso artilerijos klaidas.

Vienu metu išgirstu tolimą šūvį. Nors jų daug pokši, bet tas vienam man pasidaro toks baisus, rodos, jis būtų man skirtas. Širdis staiga sudreba, ir pajuntu keistą vidinį balsą — slėpkis, tavo gyvybė pavojuje!

Nepajuntu, kaip iššoku iš vežimo ir atsiduriu griovyje šalia kelio. Tuoj sužaibuoja ugnis, žmėkšteli aštrus trenksmas, ir mane kažkas prislegia.

Po poros dienų mane paleidžia iš fronto ligoninės. Turiu grįžti atgal į savo dalinį. Nors nosis suiaužyta, veidas apdraskytas, gerklė iššutus, bet tai nesvarbu. Jei žmogus jau pajudi, tai gali dirbti ir kautis. Juk šaukiama, kad vyksta totalinis karas, todėl ir mane išgrūdo.

Kaip bus taip, bet pas Voldaką nebegrįšiu. Užeinu į 215 divizijos štabą, kuris dabar įsikūrė Jansaulės valsčiuj, Ibiri vienkiemyje. Užeiti nebijau, nes nukentėjau jiems padėdamas. Be to, turiu surasti arklius ir ginklą.

Į štabą eiliniam ne taip lengva pakliūti. Visur reikia leidimų. Laimei mane pastebi vienas štabo puskarininkių, kuris padėjo bylas sudėti į vežimą. Paskui prisistato kitas.

— Tai ką, prisikėlei iš numirusių, — sako jis man. — Mačiau tavo laidotuves ir pats su kitais kareiviais tave ištraukiau iš žemių. Artilerijos sviedinys sprogo tarp griovio ir vežimo, arklius ir vežimą supiškė, o tave žemėmis užvertė. Laimingas esi, kad susivokei griovin kristi. Dabar vėl galėsi gyventi.

Vargu kitam žmogui savo gyvenime esu taip nuoširdžiai padėkojęs, kaip tam puskarininkiui. Juk tik jis vėl mane sugrąžino į gyvenimą.

Abu puskarininkiai pristato vienam štabo karininkų ir pasako, kad esu lietuvis ir nukentėjęs bekraustydamas štabą. Rekomendacijos padeda, ir mane palieka štabo pašto vežiko pareigoms.

Ibiri yra keletą kilometrų toliau nuo Vecsaulės. Čia kol kas nesiekia artilerija. Rudenėjančiuose laukuose skraido voratinkliai. Jei dar prisidėtų degančių bulvienojų kvapas, pajustum tikrą Lietuvos rudenį.

Apsigyvenu štabo vienkiemio klojime. Iš vasaros sukrauta daug dobilų ir šieno, todėl miegoti šilta ir gera. Po ta pačia pastoge surandu ir draugą. Tai lenkas Petka. Jis laikomas čia kaip civilis žmogus — štabo valytojas ir patarnautojas. Vikrus, apsukrus ir, kaip lenko charakteriui pridera, kiekvienam aukštesniam pareigūnui baisiausiai pataikauja ir patarnauja. Kai karininkas liepia jam ką nors atlikti, jis pirmiausia nusilenkia, beveik atsiklaupia ir tada bėga. Karininkams iš to yra gražaus juoko. Gal dėl to ir laiko štabe.

Jau pirmą dieną Petka pasidaro man atviras:

— Žinai, raudonarmiečiai greit bus čia. Baigsis mūsų vergija, ir tada šauniai pagyvensime. Tik turėk kantrybės, tai kaposim buržujus.

Pasidaro man aišku, kas jis toks. Jo draugystės vengiu ir nieko atvirai neprasitariu.

(bus daugiau)

MOTERŲ PASAULY

Moterys lietuviškam darbe

M. GALDIKIENĖ

BENDRUOMENĖJE

Vyriausias Lietuvos Išlaisvinimo Komitetas, atsižvelgdamas į tai, kad Lietuvoje yra naikinama Lietuvoje bolševikų, o emigracijoj gyvenamosios aplinkos, 1949 m. priėmė Lietuvių Chartą ir laikinuosius Pasaulio Lietuvių Bendruomenės santvarkos nuostatus.

Lietuvių Charta nurodo kelią, kuriuo eidamas lietuvis pasiliks savo tautos nariu, o Bendruomenės vyriausias tikslas rūpintis lietuvybės išlaikymu įvairiuose pasaulio kraštuose, o taip pat remti kovą Lietuvos laisvės.

Šis mūsų tautai išganingas Vliko žygis rado atbalsį visuose laisvojo pasaulio kraštuose, ir lietuviai pradėjo spiestis į Bendruomenę. Šiuo tarpu eina parengiamieji darbai sutelkti visus Amerikos lietuvius į Bendruomenės organizaciją.

Lietuvių Charta skelbia, kad tautinis solidarumas yra aukščiausioji tautinė dorybė. Gerbdamos dorybes, mes visos savo šeimų narius raginsime Bendruomenei priklausyti.

Artimi ryšiai su savo tautiečiais padės mums išlikti gerais lietuviais ir lietuvėmis ir, be to, Bendruomenė patars mums, kaip gaivinti lietuvybę tų, kurių ji jau prigesus, o taip pat per Bendruomenę mes įsijungsime į kovą už Lietuvos laisvę.

Išlaikydami savo tautines savybes, savo kalbą ir papročius, mes pasi žymėsime savita tautine kūryba, kuri bus gražus įnašas į pasaulio kultūros lobyną. Tik dėl savo savitumo mes galime būti kitataučiams įdomūs ir brangintini. Kodėl svetimieji gėrisi mūsų tautiniais rūbais, tautiniais šokiais, mūsų liaudies dainomis ir rūpintojėliais? Tai dėlto, kad jie gražiai savotiški.

LIETUVIŲ PARAPIJOSE

Mūsų tauta religinga. Nebe reikalo Lietuva buvo vadinama "Marijos žemė." Mes turime religinių tradicijų. Jas palaikykime ir apaštalaukime, kad mūsų tautiečių religingumas nesumažėtų. Jeigu kur pasitaiko sunkumų religinei praktikai atlikti, turėtume susirūpinti, kad jie būtų pašalinti. Gyvenime jau turėjome gražių pavyzdžių, kaip antai, Melbourno mieste, Australijoj, susitelkus didesniam skaičiui lietuvių, moterų pastangomis įkurta lietuvių parapija.

Moterys visuomet buvo uolios Bažnyčios rėmėjos, neabejoju, kad šiuo keliu eis ir toliau. Lietuvės bus aktingos savo parapijos narės ir ragins visus šeimos narius lankyti lietuvių pamaldas.

ORGANIZACIJOSE

Kiekvienoje didesnėje lietuvių susitelkimo vietoje yra organizacijų, iš kurių galime pasirinkti sau tinkamiausią. JAV jau 40 metų kaip veikia ALRK Moterų Sąjunga. Ši organizacija turi plačius užsimojimus ir nuo mūs pačių pareis jos veiklos vystymasis. Dėkime pastangų, kad jos darbų programoje rastų atbalsio visi gyvenimo klausimai. Pastebėję spragų, taisykime jas.

Visi žinom, kad moterys yra perkrautos darbu. Dirbančios įmonėse ar įstaigose jos eina dvigubas pareigas, nes be darbo šalia namų, grįžusios namo turi aptriūsti dar savo šeimą. Todėl joms beveik nelieka laiko ką nors pastudijuoti, rimtesnę knygą paskaityti. Dėl to, mes turėtumėm bent į savo organizacijų susirinkimų bei suvažiavimų programas įtraukti paskaitas, kurios pagvildentų mums svarbius klausimus.

Ypatingai daug klausimų gali turėti jaunos motinos, norėdamos

išauklėti savo vaikus gerais lietuviais katalikais.

Šioje šalyje motina turi atlaikyti kovą su visa eile veiksnių, dažnai turinčių neigiamos įtakos į vaikų auklėjimą, būtent, gatve, draugais, vaikams nepritaikintomis kinų bei televizijos programomis, įvairiomis begėdiškomis reklamomis, "komikų" šlamštu ir t.t. Prieš daugelį pavojų

galima geriau kovoti organizuotu būdu.

Todėl jaunos motinos turėtų priklausyti organizacijai, kuri joms padėtų jų sunkiose pareigose. Moterų Sąjunga gražiai patarnautų šiam reikalui, jei kuopose suorganizuotų "Jaunų motinų" ratelius, vaikų auklėjimo klausimams nagrinėti.

Moterų Sąjungai derėtų atkreipti daugiau dėmesio ir į

merginų pasaulį.

Čia turėtume statyti sau klausimą, ar viskas yra daroma, kad mergaitės tinkamai pasiruoštų būti lietuvių bendruomenės naudinga nare? Nauji Sąjungos įstatai numato pašalpinio kraičio skyrių. Tai geras dalykas, bet negalima pasitenkinti vien materialine pagalba. Man rodos, svarbiau yra įteikti ištekančiai merginai dvasinį kraitį, būtent

gyvą tikėjimą, meilę lietuvių tautai ir gerą pasirengimą pareigoms šeimoje.

Tam tikslui organizuotini "Jaunių" skyriai, kurie susirūpintų mergaičių religiniu, tautiniu ir šeimininiu ugdymu. Daromų pobūvių neužtenka. Šiandien jau turime ir tokių mūsų jaunimo organizacijų, kurios nepaiso stipriausio ryšio su mūsų tauta, būtent, lietuvių kalbos. Jų susirinkimuose nevisuomet susikalbėti lietuviškai. Ar tai ne mūsų moterų uždavinys grąžinti savo vaikus į tikrąjį mūsų tautos kelią?

SPAUDOJE

Lietuvių visuomenės gajumą galima apspręsti kokybe ir kokybe spaudos. Paskutiniais laikais tenka pasidžiaugti lietuvių spaudos tobulėjimu Amerikoje, Laikraščiuose mes randame ne vien žinučių, bet ir straipsnių iš kultūros, švietimo, mokslo, meno na, žinoma, ir politikos sričių. Lietuvišką laikraštį skaitydamas jau nebūsi atsilikęlu nuo gyvenimo.

Mes, skaitytojai, aprūpinti, bet kažin ar aprūpinti laikraščių leidėjai? Ar jie pakankamai susilaukia mūsų prenumeratos laikraščio išlaidoms apmokėti? Atrodo, kad dar vis leidėjai priversti visokiais parengmais iš šalies apmokėti spaudą. Kol mūsų laikraščiai negalės išsilaikyti iš prenumeratos, tol mes turime jausti atsakomybę, jog ne viską esame atlikę.

Mūsų, lietuvių katalikių, prievolė

palaikyti savąją katalikišką spaudą.

Mes turime susirūpinti, kad visas mūsų šeimas lankytų mums artimas pasaulėžiūros [illegible] kol. Bet mums moterims nepakanka bendros spaudos, kaip nepakanka ir bendrinių organizacijų. Mums reikia dar tokio laikraščio, kuris gvildentų mūsų specifinius reikalus. Aš turiu galvoj

moterų spaudą.

Čia Amerikoj yra leidžiama "Moterų Dirva". Ji yra ALRK Moterų Sąjungos organas ir juo domisi tik narės. Turbūt dėl tos priežasties esami lietuviški laikraščiai įsivedė Moterų skyrius, kurie pavesti pačiom moterim tvarkyti. Tai duoda progos

moterims pasisakyti visais rūpimais klausimais.

Kad Moterų skyriai būtų įdomūs, pareina nuo mūsų pačių, kiek mes sugebėsime juos paremti savo raštais. Pavyzdžiui lietuvės katalikės gyvenančios New Yorke ir apylinkėje turėtų įsipareigoti rašyti į Darbininko "Moterų pasaulį." Šiuo savo darbu mes geriausia pasitarnausime mūsų spaudai. Tik daugiau ryžtumo!

ŠVIETIMO BARE

Moterims turi ypatingai rūpėti mokykla, nes mokykla yra motinos artimiausia talkininkė. Labai girtinas paprotys čia Amerikoj steigti mokyklas prie parapijų, kur vaikus moko vienuolės. Kad tos mokyklos gali motiną patalkint religiniam vaiko auklėjime, netenka abejoti, bet mes ne vien tik katalikės, mes kartu esame ir lietuvės. Mes norime, kad ir mūsų vaikai būtų

ne tik katalikai, bet ir lietuviai.

Mūsų parapinių mokyklų lituanistikos programa, matyt, nepakankama, jei atsirado reikalo steigti šeštadienines mokyklas. Sąmoninga lietuvė leidžia savo vaikus į šeštadieninę mokyklą, o vasaros metu į lietuvško jaunimo stovyklas. Bet didelę klaidą padarys ta motina, kuri perdėtu rūpestingumu vaduodamasi, pasiliks savo vaiką namuose. Tokia motina gali pralaimėti vaiko dvasią ir laikui bėgant nustebti užaugimusi svetimai tautai narį.

Nepriklausomoje Lietuvoje ir daugelyje kitų šalių vaikai mokėsi ištisas 6 dienas savaitėje, bet dėl to niekas ten nenukentėjo.

Šeštadienio mokykloj gražiai sunaudotas laikas, apsaugos daugelį vaikų nuo aukščiau minėtų pavojų.

Moterys turėtų būt nuoširdžios rėmėjos lietuvių stovyklų bei knygynų, steigiamų prie parapijų, kur jaunimas galėtų rasti sau dvasinio peno.

Mums reikėtų susidomėti

naujų darbuotojų parengimu,

organizuojant mokslus einančiam jaunimui paramą. Labai būtų džiugu, jei pasirūpintų sudaryti vieną, kitą stipendiją, kuriai nors rimtai jaunuolei įsigyti mokslą — specialybę.

Visoki parengimai neapsieina be moterų talkos. Mūsų visų bendru rūpesčiu turėtų būt parengimai turiningi su atatinkamom programom.

Šiame krašte įsigalėjęs paprotys rengti labdaringais sumetimais lošimo vakarus. Man rodos, kad daug kilniau paaukoti kokiam reikalui dolerį, negu už tą dolerį atiek brangaus laiko sugaišyti.

Lietuvių garbė reikalauja, kad visi būtume savo tautos gerais reprezentantais svetimųjų tarpe. Mes savo elgesiu turime sužadinti juose pagarbą ir pasigerėjimą mūsų tauta.

Pirmieji lietuviai ateiviai laimėjo šio krašto žmonių simpatijas savo darbštumu ir sąžiningumu. Šiandien mūsų uždavinys šiuos įspūdžius dar labiau sustiprinti. Mūsų pareiga visomis išgalėmis remti lietuvių kultūrinius pasirodymus, kurie neša mūsų tautai garbę.

KOSMETIKA IR GROŽIS

Nuo senų senovės žmonės rūpinosi ir tebesirūpina praktiškuoju pasidailinimo menu. Čia priklauso ne tiktai rūbai, kuriais ir dengiamės ir dabinamės, bet taip pat ir vadinamosics kosmetikos priemonės. Jomis daugiausia naudojasi moterys.

Mes čia neturime tikslo mokyti to pasidailinimo meno, ypač jo technikos, kuri dažnai iškreipia prigimtį ir paslepia moters žavumą. Norėtume pamėginti tiktai suderinti du dalykus: būtent, rūpinimąsi atrodyti tvarkingai ir vis dėlto pasilikti natūraliai. Čia ir kyla klausimas,

ar reikia gražintis?

Šį klausimą stato daug moterų ir jį kai kurios labai lengvai išsprendžia, griebdamosi kremo, dažų ir pudros. Jos mano, kad stipriai pabrėždamos veido bruožus pagražės ir tas priemones naudoja be saiko. Deja, stiprios kosmetikos priemonės paslepia naturalų veido judrumą ir jo žavumą— padaro mumiją. Antai, La Bruyere dar 17 amžiuje, kuris vadinamas prancūzų karališkojo dvaro puošnumo šimtmečiu, liūdnai išsitarė: Jeigu moterys iš tikrųjų būtų tik tokios, kokiomis jos save padaro, menka būtų iš jų grožio paguoda."

Ar tai reiškia, kad nereikia rūpintis savo veido priežiūra ir jo patrauklumu? Aišku, kad reikia, bet kartu nedera pamiršti rūpinimosi išlaikyti natūralę žavumą, o kiek tam padeda kosmetika, tai ne tuštybei patenkinti.

Savo veido grožiui palaikyti reikia

kelių labai svarbių higienos taisyklių.

Pirmiausia po dienos nuovargio ir apdulkėjimo vakare veidas turi būti gerai nuprausiamas. Patartina praustis drungnu vandeniu su muilu, jei oda riebi, arba su "milk cleanser", jei oda yra sausa ir jautri. Muilas su lanolinu odą pariebina. Medicinškas muilas vartotinas ypatingai riebiai veido odai. Šiam atvejui tinka vadinamieji rūgštūs muilai. Jautriai odai imti "milk cleanser", kuris turi glicerino, arba migdolų pieno.

Nuprausta veidą reikia apsaugoti nuo oro atmainų, t. y. šalčio, karščio, vėjo.

(Nukelta į 6 psl.)

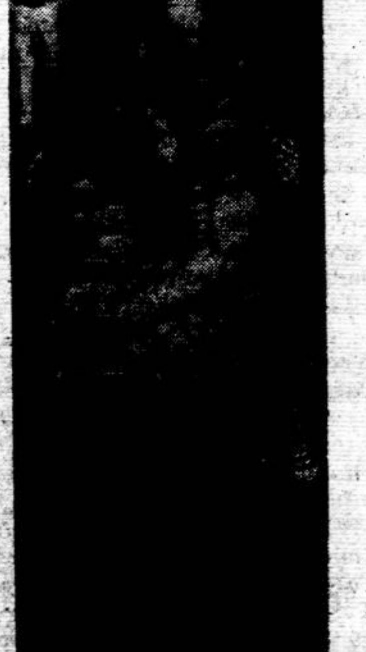

"Mažoji mamytė" rūpinasi, kad jos lėlė [illegible] (vaizdas iš Kalifornijos troškinančių rūkų metu).

SOLISTĖS LELIJOS MICKEVIČIŪTĖS TRIUMFAS

Didelė sekmė Worcesterio 95 muzikos festivaly

Praeitais metais 94 Worcester Muzikos Festivaly L. Mickevičiūtė dainavo vaikams. Jos talentą pastebėjęs ten garsiojo Philadelphia orkestro dirigentas, Eugenijus Ormandy, pasakė, kad ji sekančiais metais festivalyje jau čia dainuosianti kaip primadona. Taip ir įvyko.

Lelija Mickevičiūtė savo kontraltu ne tik neapvylė, bet auditorijoje 3400 klausytojuose sukėlė stačiai susižavėjimą — buvo entuziastingai priimta, įvertinta, kai kuriuos dalykus net po keliskart kartojo, sceaon net iki 4 kartų buvo iššaukta. Publika jos nuo scenos nenorėjo paleist, valiavo, plojo, sveikino. Sveikino debiutantę ir 100 asmenų Philadelphia orkestras bei 300 asmenų Worcesterio choras. O pats dirigentas Eugenijus Ormandy nuo pulpeto pareiškė: "Mes tikime, kad jūs, kaip ir mes ja didžiuojamės."

Lelija Mickevičiūtė prie veidrodžio

Solistė sudainavo kelias arijas iš Trubadūrų, Samsono ir Dalilos bei Carmen operų. Taip pat 4 dainas angliškai. O "Daines, kurias motina mane išmokė" padainavo atsigręžus į dėkingą Worcesterio chorą.

Worcesterio didžiųjų dienraščių muzikos kritikai keliais ilgais straipsniais, fotografijomis jos debiutą kuo palankiausia įvertino. Jos pasisekimą atžymėjo didžiausiomis raidėmis, vedamaisiais straipsniais.

Tuoj po koncerto ir vėliau solistė, vos 20 metų, susilaukė daugybės sveikinimų. Ją asmeniškai pasveikino ir koncerte dalyvavęs Worcesterio vyskupas J. Wright. Gautas rožes pamaldi debiutantė atvežė Aušros Vartų bažnyčion — Marijai.

L. Mickevičiūtė dainuot pradėjo Aušros Vartų parapijoje Minstrel Show parengimuose. Vėliau ją į muzikos žvaigždžių kelius išvedė solistė Ona Kaskas. Dabar ji visų dėmesio centre, sveikinimuos, gėlėse, bet ji vis tokia tyli, motiną mylinti, blondinė studentė lietuvaitė.

Josios mokytojas prof. Franz Proschanski jos balsą laiko ypatinga Dievo dovana ir sako, kad "Šis vakaras jai yra pradžia didžios karjeros."

J. S.

NAMUOSE IR VISUOMENĖJE

● **Europos Moterų Taryba** suorganizuota šiais metais New Yorke. Jai priklauso moterys tremtinės iš Europos. Lietuvės turi Taryboje savo atstovybę, kuriai vadoavuja R. Sidzikauskienė. Taryba gruodžio mėn. rengia moterų tremtinių kūrybos parodą. Tarybos atstovės pakviestos dalyvauti Europos Pavergtųjų Tautų seime — socialinėje komisijoje. Joms pavesta paruošti raportą apie socialinę moterų padėtį už geležinės sienos.

● **Birutė Navickienė**, teisininkė ir žinoma veikėja, pradėjo rašyti savo atsiminimus.

● **Aldona Šlepetytė** baigė šiemet Columbijos Universitetą New Yorke magistrės laipsniu ir dabar ruošiasi daktaratui.

● **Magdalena Galdikienė** pakviesta nare lietuvių delegacijos Europos Pavergtųjų Tautų seiman, kuris vyksta New Yorke.

KENTUCKY (JAV)

1925 m. kalnuose, 50 mylių nuo artimiausio geležinkelio, kur visuotinė susisiekimo priemonė—arklys, Mary Breckenrige ir dvi gailestigosios seserys įsteigė sveikatos centrą. Iš pradžių gyventojai žiūrėjo į jas su nepasitikėjimu, bet greit jų pasišventimas laimėjo žmonių širdis. Jeigu kas šaukėsi jų pagalbos, tai nei šaltis, nei naktis, nei ilga kelionė ant arklio nugaros per upes jų netrukdė.

Jų darbas šiandien plačiai pagarsėjo. Kitų kraštų gausūs lankytojai ateina pasimokyti iš jų pavyzdžio, kaip darbuotis skurdžiose vietose.

CEILONAS

Ceilono salcje nuo 1900 metų veikia moterų organizacija, vardu Lanka Mahila Samatr. Ji yra išplitusi po visą salą ir šiandien turi 700 skyrių su 40.000 narių. Organizacija turi savo auklėjimo centrą, įkurtą 10 akrų žemės plote. Ji rūpinasi sveikatos, maisto, amatų skatinimo, vaikų auklėjimo ir k. reikalais. Tam tikslui turi kooperatyvinius daržus ir vaikų mokyklas; jose visi vaikai gauna pieno. Organizacija rūpinasi ir suaugusiųjų švietimu, naudodama tam radiją, kinus, rengdama liaudies dainų bei šokių šventes, paskaitas ir k. Organizacijos narės keliauja iš kaimo į kaimą, kad ten pamokytų kitas kaip veikti. Šių organizuotų moterų dėka kraštas padarė didelę pažangą sveikatingumo srityje, sumažėjo vaikų mirtingumas. Moterys taip pat propaguoja rankdarbius, kurių vis daugiau išgabenama į užsienius.

PAKISTANAS

Moterų organizacija Apwa turi sutelkus apie 15.000 narių. Organizacijos tikslas parengti moteris visuomeniniam darbui ir vaikų auklėjimui. Ji daug gero padarė moterims pabėgėlėms, kurioms įsteigė dvejus darbo namus. Juos atliekami įvairūs šilko išsiuvinėjimai. Užsimota praplėsti darbą ir kituose amatuose.

PANAMA

Prieš 20 metų Diana Chiari de Gruber pasiryžo atgaivinti Panamos tradicinius rankų darbus, kad tuo padėtų skurstantiem žmonėm. Tam tikslui įsteigė mokyklą, kurioje ji pati mokė įvairių darbelių, audimo, keramikos apdirbimo, siuvimo ir kt. Jos darbas šiandien duoda gerų vaisių.

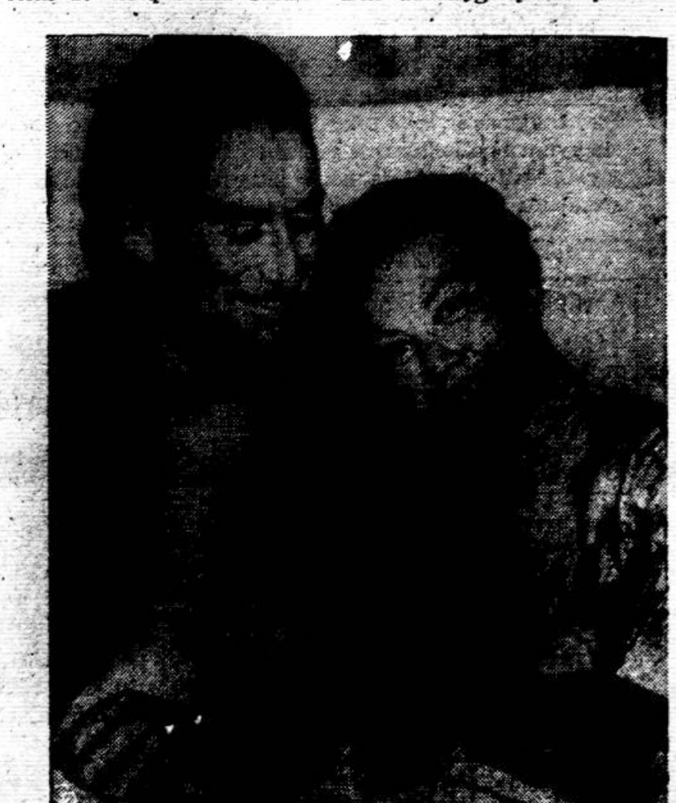

VERA ELLEN, kino artistė ir šokėja, išteka už turtuolio V. Rothschildo.

PAŽINK GILIAU SAVO TIKĖJIMĄ

Daug klausimų, kylančių kasdien mūsų galvoje apie Dievą, pasaulį ir žmogų, lieka neatsakytų, nes neturime ką paklausti. Daug paramos lengvai rasi dviejų seminarijos profesorių parašytame veikale

DIEVAS IR ŽMOGUS

Didžiulio formato 517 p.

kaina: neįrišta — $5.00, kietais viršeliais — $6.50

Užsakymus siųsti:

DARBININKAS

680 Bushwick Ave. Brooklyn 21, N. Y.

Laimės mūs tėvynei numylėtai!

Pasiklausius Čiurlionio ansamblio koncerto Detroite

Spalių 16 aukštesniosios mokyklos salėje (Western High School) buvo susirinkę apie 1000 žmonių pasiklausyti iš Clevelando atvykusio Čiurlionio ansamblio, kurio Detroite nebuvo girdėti visus trejus metus.

Pirmiausia akis užkliuvo už

naujų lietuviškų drabužių,

nes iki šiolei buvome įpratę choristus vyrus matyti... su baltom apatinėm, dryžų juostų prilaikomom. Dabar vyrai buvo ištisai margi — su liemene ir austinėm kelnėm. Kas anksčiau regėjo patį dirigentą Mikulskį baltutėlaitį, o dabar išvydo spalvingą, net sukikeno. Taip buvo neįprasta. O tačiau tuos naujus drabužius yra audusi Tamošaitienė. Sakoma, jog kadaise lietuviai vyrai taip ir dėvėję.

Pirmoje koncerto dalyje girdėjome

mišrųjį chorą,

kuris pradėjo programą M. K. Čiurlionio giesme "Sanctus". Visos sekusios 7 dainos buvo taip pat originalūs mūsų kompozitorių kūriniai, gana sudėtingi ir nelengvai išpildomi. Kas tai sulygino su praeitimi, aiškiai matė, kad penkiolikametis Čiurlionio ansamblis jau nebetraukia vien "savo giesmelę, savo dainelę". Jis yra pakopėjęs į sunkesnius, nebe liaudinius muzikos kūrinius.

Kai mišrusis choras išsidalino į dvi dalis,

vieni vyrai

pat pradžioje užtraukė partizanų dainą, harmonizuotą L. Šimučio. Tą paprastutę daugiaposmę dainą vyrai dainavo su giliu jausmu, mielai klausė ir auditorija, bet daug spalvingesnės buvo J. Gaidelio Naktis ant Nemuno ir V. Jakubėno Kai aš jojau per beržyną. Gyvai atlikta J. Bendoriaus Noriu miego. Labiausiai gi iš visų skyrėsi A. Račiūno Draugai pakelkime taures; skyrėsi savo tematika ir interpretacija.

Antrąją koncerto dalį pradėjo

vienos moterys,

pasitalkinusios dar kanklių orkestrą. Jos atliko keturias dainas. "Vaidylučių maldoje" išsiskyrė švelnus, kad ir nestiprus solistės A. Venclauskienės balsas. "Pamylėjau vakar" dainuojant solo kai kuriuos posmus atliko R. Malcanaitė, o "Piemenėlių dainoje" — A. Stempužienė. Abi dainas teko kartoti.

Chorui vietą užleidus ir E. Žilioniui akordeonu grojant, buvo sušokti

tautiniai šokiai,

taip pat neatjungiamas Čiurlionio ansamblio įtarpas. Scenoje matėme dažnai jau regėtus — Šuštą, Blezdingėlę ir Malūną, o bisui — Lenciūgėlį. Detroitiečiai, išlepinti savosios tautinių šokių grupės, Blezdingėlėje pasigedo plastiškumo, tačiau gėrėjosi clevelandiečių vyrais, ypač Johnsonu.

Koncerto programa buvo baigta

mišriojo choro su kanklėmis,

dabar jau grįžus į "tradicines" Čiurlionio ansamblio 5 dainas. Visos jos A. Mikulskio harmonizuotos.

Po tradicinio "Namo", dirigentas A. Mikulskis buvo pasveikintas 25 m. chorvedybos sukakties, o pats Čiurlionio ansamblis

15 metų gyvavimo proga,

tarus žodį Detroito LB pirmininkui J. Mikailai. Įteikta ir gėlių. Kanklių orkestro vadovė O. Mikulskienė, tautinių šokių — Z. Raulinaitienė. Puiki buvo pranešėja A. Malcanaitė.

Reikia pasidžiaugti, kad tokią lietingą dieną detroitiečiai parodė dėmesio svečiam ir meilę lietuviškai dainai. Atsilankiusiųjų buvo tikrai gausu, o grįžo visi patenkinti. Gal kai kas pasigedo Vokietijos laikų Čiurlionio ansamblio stiprybės, tačiau turėjo pastebėti, kad dabar ansamblį sudaro daugumas

jaunų dainininkų,

kurių balsas dar išsivystęs, ir dėl to reikia turėti gražių vilčių. Bet ypač tenka stebėtis paties dirigento A. Mikulskio ištverme ir pasiaukojimu esamomis sąlygomis suorganizuoti ir išlaikyti tokį vienetą. Nebūdami tiktai "menas menui" šalininkai, Čiurlionio ansamblio darbą galime vertinti ir kaip puikią

lituanistikos mokyklą

mūsų bręstančiam jaunimui. Mat, nors ansamblis švenčia 15 metų sukaktį, bet daugumas dainininkų tėra "dvimečiai". Per tuos dvejus metus pasiekta gražių vaisių.

Dirbkite, čiurlioniečiai, su tokiu pat ryžtu ir toliau ir šaukite savo daina "Laimės mūs tėvynei numylėtai!"

P. Natas

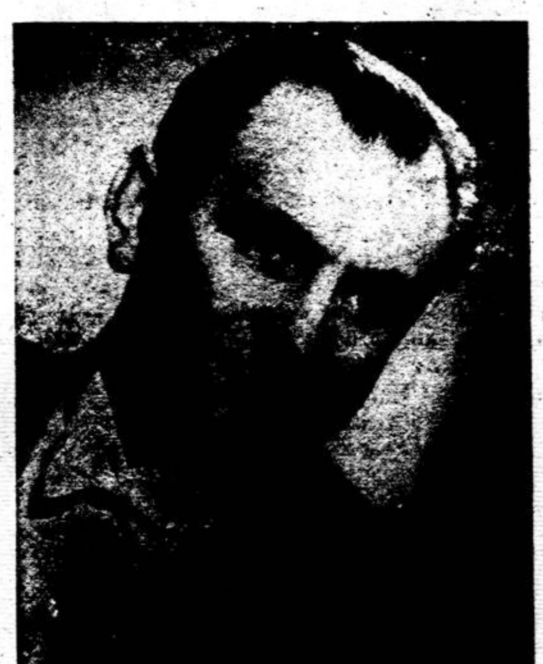

A. MIKULSKIS
Čiurlionio ansamblio dirigentas.

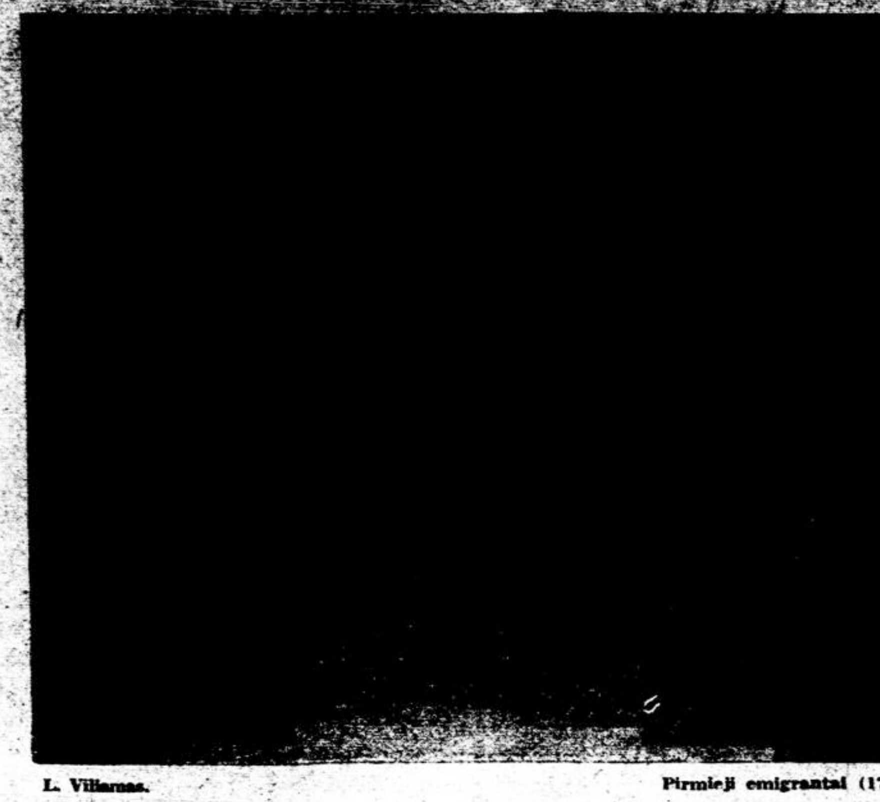

L. Vilimas. Pirmieji emigrantai (1760)

MENO, DAINOS IR DAILIOJO ŽODŽIO SKLEIDĖJAI

Spalio 17 d. Henrikas Žemelis per savo radijo programos pusvalandį rochesteriečiams pristatė

dail. Liūdą Vilimą.

Vilimas prieš keleris metus čia daug yra dirbęs visuomeniniame darbe, paskum jį perleisdamas kitiems, o pats savo laisvalaikį skyrė gana šakotam kūrybiniui darbui, retkarčiais ištrūkdamas pameškeriot ir kartu akį gamtos spalvose paganyti. Šį kartą Liūdas Vilimas trumpai perbėgo mūsų

individualios dailės raidą.

Ne taip seniai mūsų tautinė dailė buvo suausta juostose, surašyta skrynių papuošaluose, įkarpyta kryžių, koplytėlių, pastogių, verpstelių pjaustiniuose. Paskum atėjo milžinas Čiurlionis su savo amžininkais, paskui jį atėjo būriai jaunųjų, kurie turinio ir išraiškos ieškojo liaudies mene, o formos technikos, dažniausiai su valdžios parama, įsigijo užsienio mokyklose. Taip mūsų dailė pasiekė aukšto laipsnio ir paliko savo turiniu originali.

Šiandien daugelis po pasaulį išsiblaškiusių Lietuvos dailininkų darbų jau randa vietos

daugely pasaulio meno galerijų.

Rochestery lietuvių dailininkų tėra tik du: Alfonsas Dargis ir Liūdas Vilimas, bet abu Rochesterio meno mėgėjų ir menininkų amerikiečių tarpe plačiai pažįstami ir labai vertinami. Daug jų darbų yra įsigiję ir galerijos. O Liūdas Vilimas gyvą savo būdą labai geroi sugeba sujungti su nepailstamu darbštumu. Jis čia yra surengęs

porą savo darbų parodų,

dalyvauja visose reikšmingesnėse dailės parodose, turi sukūręs daug vertingų paveikslų, jau kuris metas atlieka bandymus su vieno amerikiečių naujai išrasta ypatinga dažų rūšimi, o pastaruoju laiku pats yra išradęs visiškai naują paveikslų kūrimo techniką, kurią gal reikėtų pavadinti

reljefine grafika.

Bet reikia tikėti, kad apie tą netrukus bus progos pakalbėti ir plačiau ir išsamiau.

Pasikalbėjimas buvo pajvairintas Čiurlionio etiudais. Apie patį Čiurlionį Gertruda Gailiūtė trumpai paaiškino angliškai.

K.

★

Gausaus būrio rochesteriškių, dainos ir dailiojo žodžio mėgėjų, širdyse spalio 16 vakaras ilgam paliks pėdsakus jaukios šilumos, kurios visu apstumu pabėrė savo kolonijos bičiuliams solistė Vlada Sabaliauskienė, prie fortepijono palydima muziko Zenono Nomeikos, ir rašytojas Jurgis Jankus.

Vlada Sabaliauskienė

čia daug sykių yra dainavusi įvairių organizacijų parengimų progomis, bet tie jos pasirodymai daugiausia būdavo tik proginiai, o dabar išėjo pirmą sykį su dideliu ir rimtai paruoštu rečitaliu. Iš viso išpildė penkiolika dalykų — Kačanausko, Laumenskienės, Doniceti, Thomas, Šuberto, Stange, Farley, Klemmo, Banaičio, Mascagni, Gounod. Kai kurie dalykai, kaip pilnas krištolinio skaidrumo Farley Ruduo, arba platus, kupinas gilaus dramatizmo Klemo kūrinys Žvakės, buvo išpildyti su labai giliu įsijautimu ir balso laisvumu. Apskritai, Vlada Sabaliauskienė turi gražaus balso ir turtingos išraiškos dovaną. Kiekvienai dainai ji rado naują spalvą, naują išraišką.

Solistė turi skaidrų, laisvą, imponuojantį augštųjų gaidų fortissimo, bet jos tikroji talento didybė slypi ramiam piano ir pianissime, kai ji dainuoja taip, lyg nebe klausytum, bet jauste jaustum.

Zenonas Nomeika

labai gražiai įsiliejo solistės interpretacijon dar labiau pakeldamas to tikrai platesnio dėmesio verto rečitalio vertę, kuris ir klausytojų buvo priimtas ne tiktai gausiais plojimais, bet ir gausybe gėlių, kuriomis solistė buvo tiesiai verste užversta.

Jurgis Jankus

pirmąją koncerto dalį pradėjo ilgoka, ilgiau kaip pusvalandį skaityta, novele, nors sunkią ir skaudžią įvykiais, bet pagaunančią viršum jos plasdančios dvasios skaidrumu. Pradėdamas pasisakė, kad nė vienam savo veikalui pagrindan nėra dėjęs gyvenimo įvykio, ir tai esąs pirmas kūrinys, įšriedėjęs iš gyvo fakto, pradžią turėjusio Lietuvos nepriklausomybėje pradžioje.

Antroj programos daly J. Jankus visus pradžiūgino pasaka vaikams apie Rimutį, kuris keliavo į dangų ir atgal žemėn iš debesų kriste nukrito. Jankui reikia pripažinti ne tiktai sugebėjimą gerai rašyti, bet ir gražiai paskaityti.

Bebaigiant taip ir kyla galvoje klausimas, kur tuodu menininkai buvo ligi šiol. Juk abu gyvena čia Rochestery jau penkeri metai, ir visą laiką sukinėjomės vieni apie kitus, tiek daug laiko turėjo prabėgti, kol surengtas toks koncertas. Nesinori tikėti, kad antrojo reikėtų laukti dar penkeris metus.

Kt.

Anglų žvejų kaimelio vaistininkas radęs vaistų plikiams. Jo manymu, tam reikią po kepure visad turėti padėjus tabako. Savo išradimą remia gyvenimo faktais. Visi to kaimelio žvejai, norėdami sausai išlaikyti tabaką, pasidedą po kepure. Ir nė vienas iš jų nesąs nuplikęs, kad ir sulaukęs gražaus amželio. To paties miestelio kito verslo vyrai nuplinką. Vadinasi, kišk tabako makį po kepure ir nereiks vaikščioti kaip su kulnim. Bet ar plaukus veikia tabakas ar žuklavimas jūroje — vaistininkas nesiėmė tyrinėti.

Gen. Alfred M. Gruenther, vyriausias Nato kariuomenės vadas, kuriam sueina 55 metai amžiaus, yra katalikas.

IŠ VISUR

● **Darbininkas** kitą savaitę dėl Visų Šventųjų šventės lapkričio 1, pirmadienį, išeis tik vieną kartą, būtent, lapkričio 5 d.

● **Balfo** skyrius Pittsburghe lapkričio 14 d. 7 v. v. Lietuvių Mokslo Draugijos salėje (Soho) rengia pobūvį. Bus suvaidinta iš Clevelando atvykstančios trupės operetė "Consilium facultatis". Po vaidinimo šokiai ir užkandžiai. Pelnas skiriamas vargstantiems lietuviam Europoje.

● **Vyties** rugsėjo numeris išleistas žymiai stambesnis ir gausiai iliustruotas. Jis skirtas šią vasarą Pittsburghe įvykusio vyčių seimo aprašymui. Vytį redaguoja dr. J. Leimonas ir Felicija Grendelytė.

● **Kun. A. Ežerskis,** šv. Pranciškaus lietuvių parapijos klebonas Miners Mills, Pa., jau 25 metus klebonauja toje lietuvių angliakasių parapijoje. Parapiečiai rengia jam pagerbtuves lapkričio 21 d.

● **Pittstono lietuviai** Pennsylvanijoje nuo š.m. kovo mėn. turi savo radijo valandėlę, kuriai vadovauja J. Maceina ir T. Mikelionis. Programai paremti lapkričio 20 Lietuvių Piliečių klubo svetainėje rengiamas šokių vakaras.

● **Rapolas Skipitis,** Lietuvoje buvęs Užsienio Lietuviam Remti Draugijos pirmininkas, o dabar gyvenąs Chicagoje, iš savo darbo pasitraukė į pensiją.

● **Jeronimas Cicenas,** vilnietis žurnalistas ir rašytojas, dabar gyvenąs Omahoje, rašo to miesto lietuvių kolonijos istoriją.

● **Kun. A. Sugintas** per vieną mėnesį tarp Chicagos lietuvių surinko 1.200 dolerių paremti Vasario 16 gimnazijai, Vargo mokykloms Vokietijoje ir saleziečių gimnazijai Italijoje.

● **Petras Maldeikis,** Lietuvoje ir Vokietijoje buvęs mokytoju ir gimnazijos direktorium, yra sulaukęs 50 metų. Šiuo metu jis pirmininkauja Mokslo Mėgėjų Rateliui, kurį sudaro Chicagos lietuviai intelektualai. Šiemet yra nustatyta suorganizuoti viešos paskaitos panagrinėti visais atžvilgiais jaunimo problemą. Pernai buvo suorganizuotas ciklas lituanistinių paskaitų. Jos buvo skaitomos seserų kazimierių aukštesniojoje mokykloje.

Stud. Vaclovas Kleiza, Liet. Stud. Sąjungos Centro Valdybos narys, yra paskirtas koordinuoti talką Studentų Šalpos Fondui. Fondas šiom savaitėm rengia platų vajų neturtingiem studentam šelpti. Aukas galima siųsti: Lithuanian Students Welfare Fund, Account No. 11737, c/o Chicago Sav. & Loan Asso., 6234 So. Western Ave., Chicago 36, Ill.

PRANEŠIMAS

LDS Connecticut apskrities suvažiavimas įvyks spalių 31 d. Hartfordo lietuvių parapijos patalpose. Iš ryto 10 val. šv. Mišios už gyvus ir mirusius organizacijos narius, o po pietų 1 val. posėdžiai mokyklos kambaryje (339 Capitol Ave. ir Broad St. kampas).

Rašt. Mrs. S. Sapranas

KODĖL AŠ TURIU MOKYTIS LIETUVIŲ KALBOS?

Kodėl mokais lietuviškai?— Į tokį klausimą Aušros Vartų mokykloj besimoką 21 Amerikoj gimęs antros-trečios kartos lietuviukas atsakė: "Noriu išmokt lietuviškai kalbėt, rašyt, diskutuot; noriu su močiute susikalbėt; jei mokysiuos — tėvelis pažadėjo nupirkt šautuvą; kai būsiu High School, tai bus naudinga daugiau kalbų mokėt. Visus atvedė, ar atsiuntė tėvai, bet dabar jau ir patys nori mokytis; jiems lietuviška klasė patinka."

Čia pat reikia paminėt tėvų pastangas. Liuda Adomaitienė, čia gimus ir augus, savo vaiką Ričarduką tik lietuviškai mokinanti. Vaikas, iš tikro, angliškai nesupranta. Kitas senelis atvedęs savo anūkėlį mokyklon, net apsiverkė, kad štai jo anūkas priimtas ir mokysis lietuviškai.

Lietuviškai nemokėt — gėda! Panašiai buvo apklausinėti tos pat mokyklos 26 tremtinių vaikai ir atsakymai tokie:

"Nori gerai išmokt lietuviškai skaityt ir rašyt; nori būt tikru lietuviu; kad myli Lietuvą ir nenori užmiršt tėvų kalbos; kad lietuviškai nemokėt — sarmata, ypač, jei grįš Lietuvon; lietuviškai reik mokėt; kad nori būt lietuvaite; mama su tėčiu nori, kad mokyčiaus; nenoriu pamiršt gramatikos, jei vėliau įsikurs aukštesnės klasės, kad nebūčiau atsilikus lietuvių kalboj ir galėčiau jas lankyt; nori išgirst apie Lietuvą, lietuvių literatūrą, istoriją, nes gresia didelis pavojus nutautėt; besimokydama lietuviškai tapsiu geresne lietuvaite ir savo kraštą labiau mylėsiu ir įvertinsiu; noriu pasiruošt geru lietuviu grįžimui į Lietuvą; kad lietuviškai lietuviui nesimokyt yra nuodėmė."

Pakviesta mokytoja

Izabelė Savickaitė Aušros Vartų Mokyklon mokyt dainoms, tautiniams šokiams ir žaidimams.

Labai perka dėl patogumo ir praktiškumo iš Juozo Giedraičio, lietuviškais rašmenimis Royal firmos rašomąsias mašinėles.

Juokina ir piktina viena jaunųjų porelė viešuos parengimuos - pramogose besaikiu ir viešu bučiavimusi.

Nekalčiausios Marijos širdies stovylą sutikti, suprasti ir persiimt Jos pageidavimais, įsigykite knygą

MARIJA KALBA PASAULIUI

DR. L. Da FONSEKA KNYGĄ,

Ją galima gauti "Darbininko" administracijoje, "Sudavos" knygyne, 4434 So. Fairfield Ave., Chicago 32, Ill. ir 122 Canton St., Stoughton, Mass. Kaina 2 dol.

Getulio Vargas...

(atkelta iš 3 psl.)

ir kiti prezidento mirties buvę pritrenkti. Krašte buvo paskelbtas 8 dienų gedulas, nuėjo plačiai kalbos, kad prezidentas didvyriškai miręs už visuomenės rimtį. Tiktai Katalikų Bažnyčios dvasinė vyresnybė tokios mirties nepalaikė "didvyriška" ir Vargas buvo palaidotas... su rožančium rankose, tačiau be religinių apeigų.

Valdžia nėra lengvas daiktas, ypač Pietų Amerikoje, kur yra ne tiktai dideli gamtos kontrastai, bet ir žmonių charakterio, jų gyvenimo, tvarkos, civilizacijos ir laukinės dar kultūros. Gi dar prasčiau būna su valdžia, kai ji atsiremia į diktatūrines priemones. Retas iš diktatorių, koks bebūtų jis žmoniškas, yra sulaukęs mirties savo patale. Vis kokia nors nelaimė jį ištinka.

K. CLASSEN, [illegible]

ĮSIGYKITE GARSIOS GUARESCHI KNYGOS LIETUVIŠKĄ VERTIMĄ.

Don Kamiliaus Mažasis Pasaulis

Vertė A. Sabaliauskas 324 p. $3.50

Ši knyga sukėlė visam laisvame pasaulyje didelio susidomėjimo. Savo įdomiu ir linksmu turiniu ras susidomėjimo ir lietuviuose. Gaunama:

DARBININKAS
680 Bushwick Ave. Brooklyn 21, N. Y.

Pono Tokio pažintis

Šimpinėdamas plačiuoju Brodveju ponas Toks . sutiko daug žmonių, bet tik vienam nusilenkė ir tarė:

— Sveikas! Seniai matytas.

Nepažįstamasis skėstelėjo rankomis ir kažką suvebleno.

— Neprisimeni? — paklausė ponas Toks.

— Ne, —atsakė tasai. —Esu tikras, kad tamstą pirmą kartą matau. Neprimenu, kad būčiau kur tokį pažinęs.

— Galimas daiktas, — pritarė ponas Toks, linktelėjęs ir kepurę pakėlęs. — Dabar būsime jau pažįstami. Ar ne taip?

— Taip, tai taip, — mikeno užpultasis. — Bet aš tamstos vis tiek nepažįstu.

— Bet aš tamstą gerai pažįstu. Esu daug kartų matęs ir pro šalį praėjęs.

— Tai aš irgi tamstą turėjau matyti.

— Nebūtinai, — atsakė šypsodamasis ponas Toks. — Būtų keista ir juokinga, jei aš nieko negalėčiau matyti, kitam nepasirodęs. Aš dažnai matau žmones, kurie manęs nemato. Galėjai ir tamsta manęs nematyti, ar ne?

— Žinoma, žinoma, — ėmė teisintis gatvėje sulaikytasis, —galėjau tamstos ir nepastebėti, galėjau būti nusisukęs.

— Tai niekis, — ramino ponas Toks savo sučiuptą auką. — Aš irgi dažnai nusisuku kiton pusėn. Tai nedraudžiama daryti. Ar tamsta kas draudžia suktis vienon ar kiton pusėn?

— Ne, nedraudžia, — rėžė jau įpykęs pilietis, — bet ton pusėn, kur tamsta eisi, aš niekada nesisuksiu. Supranti?

— Labai aiškiai, — atsakė ponas Toks. — Bet tamsta jau vis tiek būsi mane matęs ir pažinęs. Sakyk, teisme galėtum gintis, jog manęs niekada nematei?

— Ko tamsta prie manęs prikibai? — šaukė pilietis norėdamas atsikabyti nuo pono Tokio. — Eik sau kur ėjęs!

— Taip, taip, — šypsojosi ponas Toks, — kiekvienas eina savo keliu, kur jam reikia, bet sutinka matytą žmogų, negi praeina neužkalbinęs. Taigi ir tamtsos aš negalėjau pralenkti. O kad nenori su manim šnekėti, tai jau kitas reikalas. Tokių visur pasitaiko, ypač gatvėje.

Ponas Toks nužingsniavo toliau plačiuoju Brodveju sukdamas sau galvą:

— Tai va, kaip pasaulis prastai surėdytas. Jei visi susirinktume į minėjimus, nepasitaikytų tokių nesusipratimų, kaip dabar. Gal tiktai po Naujų Metų sutikimo visi būsime matyti?

Už šuns nekirpimą Mr. A. Hunt iš Kentucky valstybės nubaustas pinigine bauda. Jį apskundė veterinaras pamatęs, kad šuo turėjo 30 cm. ilgio kudlas, kurios dengė gyvulio akis ir snukį taip, kad tas negalėjo gerai nei matyti nei lakti.

DISPLAY

Dabar! Naujas

Atradimas—Amerpol tabletės gydymuisi nuo

ARTRAICIO ar REUMATIZMO

Ši žalia tabletė nuostabiai greitai palengvins skausmus. Amerpol gydo reumatizmą, artritį, atleidžia sutinimą, sustingimą raumenyse ir sąnariuose. Nesvarbu, kiek ilgai buvai sirgęs. Tik $4.00 už 100 tablečių, arba, dėl ekonomijos, 500 tablečių už $15.00, įskaitant įpakavimą ir pašto išlaidas. į AMERPOL, Chicago 22, Illinois, Dept. 601.

Ar skaitai Darbininką?

Lietuvių liaudies giesmės

[illegible]

[illegible]

Kad lietuvių liaudis dainingа, yra žinoma ne tik mūsų pačių. Tačiau, palyginti, per mažai žinoma apie lietuvių liaudies giesmes. O jų yra labai senų, ir labai gražių, su specifiniais lietuviškais bruožais.

AR TURIME GIESMIŲ IŠ LAIKŲ PRIEŠ KRIKŠČIONYBĘ?

Gal būt ne taip senas krikščionybės laikotarpis lietuviuose ir būtų priežastis, kad jos neišaugo ar folklorininkai jom nesidomėjo. Nes ką reiškia 500 - 700 metų tautos kūrybiniame gyvenime? Bet šitas mokslinis aiškinimas turi vieną spragą, kurios dažnai neįžiūrima —

lietuvių būta ir prieš krikščionybę giliai religingų.

O kiekvienas religinis kultas neapsieina be giesmių. Netenka abejoti, kad ir lietuvių, ypatingai dainuojančios tautos, turėta gausybė religinių giesmių. Šiandieną tėra neištirta, kiek tų giesmių perėjo į krikščionybės laikotarpį.

Spėjama, pavyzdžiui, kad populiarioji giesmė — suplikacijos "Šventas Dieve" savo melodija yra buvus "Perkūno" garbinimo giesmė — himnas. Ji buvus tiek populiari, kad pirmiesiem misijonieriam buvę daug rūpesčio ją pakeisti. Jie suradę išeiti — vietoje pagonybės žodžių įdėjo krikščionišk]ąjį tekstą, palikdami autentinę Perkūno giesmės melodiją. Ši stipri meniškai giesmė netrukus išplito po Lenkiją ir Gudiją, tolygiai besikeisdama (Vinceny Pol atskaitoj apie bažnytinį giedojimą, žiūrėk Naujalio "Giesmynas" 1906 m. pusl. 57). Reikia manyti, kad ir dalis kitų giesmių galėjo tuo pat keliu pereiti į krikščioniškąjį kultą.

KAS JAS IŠLAIKĖ?

Šią prielaidą gali paremti dar ir tas faktas, kad daugelis Lietuvos kunigų, lenkų įtakoje, stengėsi įvesti lenkiškas giesmes, su lenkiška gaida ir lenkišku tekstu, ar bent jo vertimu. O senąsias lietuvių giesmes su lietuviškaja gaida stengtasi vis mažiau bažnyčiose giedoti. Lietuviška giesmė nukeliavo iš bažnyčios į šventorių arba ir visai į aikštę prieš bažnyčią. Ją čia išlaikė pulkai ubagų, kurie kiekvienų atlaidų proga gausiai susirinkdavo ir nugiedodavo gausybę gražiausių lietuviškų giesmių.

Tų giesmių dalis išsilaikė ne vienoje nesulenkintoje parapijoje, ypač jei joje pasitaikydavo susipratęs lietuvis patrijotas kunigas.

Tų giesmių esama ir dabar čia pat, tremtyje. Jų pagieda kai kas iš senų mūsų močiučių. Vienos jų gieda, atsimindamos savo bažnyčias Lietuvoje, kitos iš užsilikusių senų kantičkų, dar kitos buvo garsiosios laidotuvių giesminінkės, be kurių neapsieidavo nė vienos pakasynos — dienomis naktimis jos pragiedodavo kažin kiek tų giesmių.

Tų giesmių likimu ligi šiol susirūpinta per maža. Tik viena antra pateko į spausdintus giesmynėlius. Nutolo nuo jų nepriklausomybės Lietuvos karta. Jaunieji visad ne iš karto įvertina senųjų žinias ir ypač jųjų meno turtą. Didžiausia bene kliūtis toms giesmėms išlikti buvo jų sužalota lenkiškais barbarizmais kalba. O be to... lenkiškumu nuslkratę Lietuvos inteligentai nenusikratė dar lenkiškuoju tuščiu ambicingumu ir nepanoro užtraukti ubagų giedamų giesmių.

AR JAS NUMARINTI AR GRĄŽINTI Į GYVENIMĄ?

Tačiau laikas yra geriausias teisėjas ir grynintojas bei vertintojas. Ypatingai meno srityje jis yra negailestingas. Jam vis tas pats ar toji giesmė skambėjo pono dvare ar ubagų patvoryje. Laikas atrenka tik grynas meno vertybes, turtingas savo charakteriu, gilias savo primityvumu, brangias lietuvišku grynumu, vertingas originalumu, dažnai nusagstytas turtingomis floriturų puošmenomis.

Va, šitos lietuvių turtingojo muzikinio folkloro vertybės ir šiandieną meno vardu šaukiasi iš pačiašipusio tautos praeities sustingusio dirvožemio. Šimtmečių nudailintos, nugryzintos, tos vertybės šaukiasi naujo gyvenimo. Jos nenori būti palaidotos su praeitimi, su jas nešiojančiom močiutėm. Jos nori gyventi, nori skambėti šalia naujų, naujausių. Jos nori grįžti atgal į bažnyčią, nenori likti patvoryje.

Toji gili meno vertybė — toji šimtmetinė lietuviškoji giesmė, prašosi ištaisoma tekstą nuo jo svetimų barbarizmų, prašosi pritaikoma naujiem laikam, naujajai lietuvio psichologijai, moderniajam jojo mentalitetui.

Užtai ji žada palikti neįkainojamą turtą — savo melodiją — seną, autentišką, atremtą į tūkstantmečius lietuvių tautos dvasinius klodus, perėjusią per tiek sunkių svetimųjų okupocijų, Lietuvos liaudies išsaugotą ir ligi mūtų atneštą. Priimkime tą giesmę, seną lietuviškąją giesmę, susipratusio mene inteligento nusiteikimu. Ne tik tautosakos archyvui, ne tik mokslininko knygai apie folklorą, bet gyvenimui.

Tegul ji vėl plačiai nuskamba per mūsų pamaldas, tegu ji pasirodo gausiai mūsų leidžiamuose giesmynuose, tegu mūsų vaikai jos iš mūsų mokosi su meile, su pagarba, su pasididžiavimu. Ji nėra ubagų giesmė. Ubagai, kaip tie nežinomi knygnešiai, ją tik išsaugojo, perdavė naujom kartom, kad ji vėl gyvuotų.

Kosmetika ir grožis...

(atkelta iš 4 psl.)

Čia padeda įvairūs kremai.

Kremas turi duoti maistingus odai elementus. Geras kremas turi nemaža vandens, yra neutralus arba lengvai rūgštus, turi kūno riebalų elementų, iš kurių dažniausia vartojamas lanolinas. Kremas pasirinktinas pagal odos reikalavimus, daugiau ar mažiau riebus. Iš ryto nusiprausus paimti kremo ir pirštų galais švelniai masažuoti veidą iš apačios į viršų. Kremo naudoti labai ploną sluoksnį, kad oda galėtų jį lengvai sugerti. Paskui

veidą nupudruoti,

bet pudros sluoksnis turi būti lengvas ir tik tam, kad oda neblizgėtų. Gera pudra dėl to būna labai smulki ir gerai padengia veidą.

Pudros niekada nereikia naudoti veidui, nepadengtam kremu. Pudros spalva turi atitikti natūraliai veido spalvai. Reikia saugotis per daug geltonos ar raudonos pudros, o taip pat per daug baltos, kuri veidą padaro "miltuotą."

Lūpoms pieštuką

imti taip pat natūralios spalvos, riebų. Naudoit jį su ypatingu kuklumu ir žiūrėti natūralių lūpų linijų. Labai negražiai atrodo "dirbtinos" linijos, kurias nesunku pastebėti.

Mes toli gražu negalvojame, kad ši kasdieninė kūno priežiūra užtikrintų moters žavumą. Tai tik išorinė grožio pusė. Visos mes skiriame tas moteris, kurios gal ir neturi gražių veido bruožų, bet jų veidas spinduliuoja tokiu

vidiniu dvasios šviesumu ir žavėsiu,

kad visai nepastebime kai kurių trūkumų, kuriuos kitos stengiasi visaip uždengti. Mes matome tik tokių moterų šypsnio spindesį ir žvilgsnio gilumą bei švelnumą. O tai atsispindi iš jų gražios ir taurios sielos. Veido bruožų ramumas, išraiškos atvirumas ir nedirbtinas meilumas mus pavergia. Tai moters grožio svarbiausi elementai.

Kiek čia dar gali padėti kosmetika, jau yra individualus kiekvienos skonio, sugebėjimo ir santūrumo dalykas. Svarbu nepagadyti, ką pati gamta duoda, ir ką dvasia dar pagražina.

M. Kačinskienė

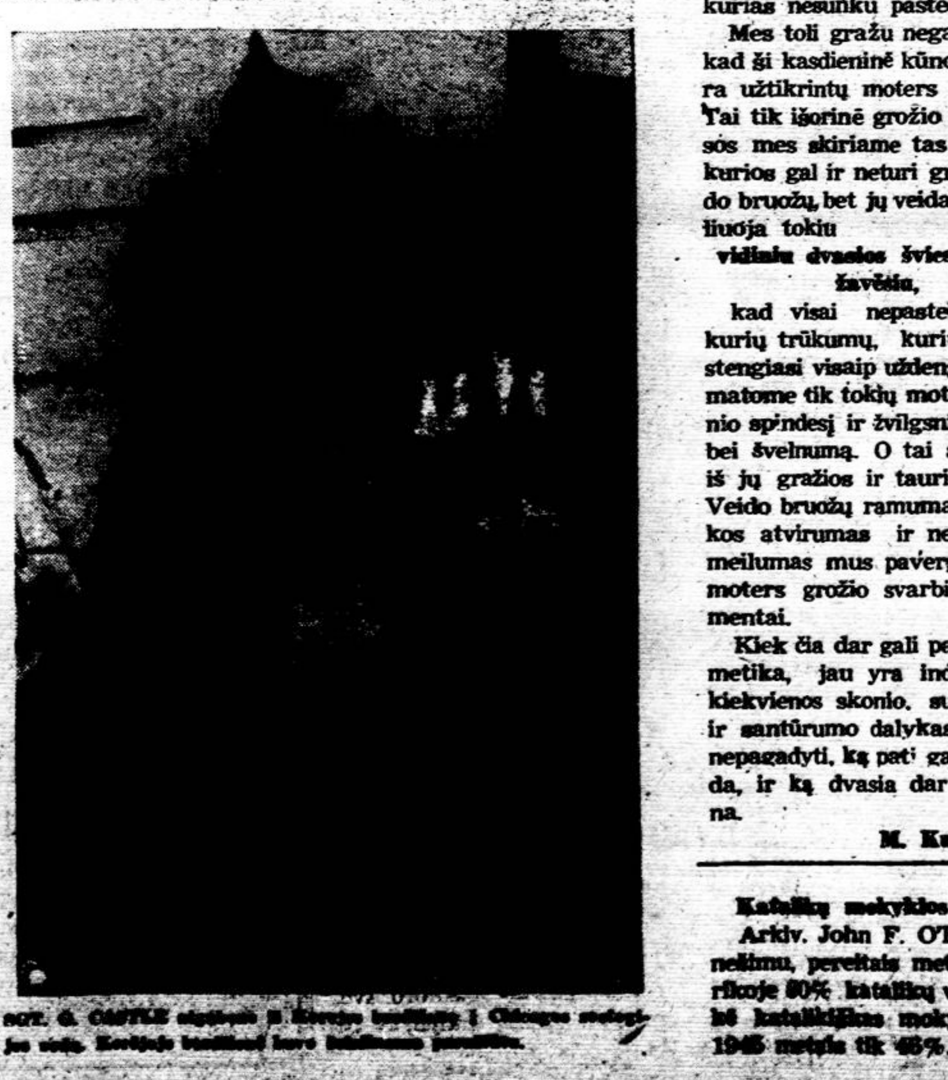

[illegible]

Katalikų mokyklos auga

Arkiv. John F. O'Hara pranešimu, pereitais metais Amerikoje 80% katalikų vaikų lankė katalikiškas mokyklas, o 1945 metais tik 45%.

Nuo šių metų lapkričio 1 dienos pradedame gaminti lietuviško skonio šokoladinius SALDAINIUS 'BIRUTĖ".

"BIRUTĖ" bus platinama visoj Amerikoje — Jungtinėse Valstybėse, Kanadoje ir Pietų Amerikoje.

'BIRUTĖ" bus siunčiama taip pat ir į Europą.

"BIRUTĖS" saldainiai įpakuojami į lietuviško stiliaus spalvotas dėžutes.

"BIRUTĖS" saldainių dėžių viršelį piešė PROF. V. K. JONYNAS.

Tel. EV. 4-1232

BALTIC CO.

P. O. Box 96 / 337 UNION AVE., BROOKLYN 11, N. Y.

JURGIS DEBESAITIS KOVOJA SU MIRTIES GILTINE

DR. A. GRIGAITIS
Gydytojo prisiminimai

Kai 1918 metais iš Rusijos grįžau į Lietuvą, čia buvo dar vokiečiai, griozdę po kaimus, ieškodami tvartuose galvijų, o klėtyse javo. Lietuvos ūkininkai turėjo slėpti savo gėrybes, kad patys nemirtų badu. Miestuose žmonės badu ir mirė, bet daug daugiau nusinešė į kapus rudenį atklydusi vadinamoji "ispanka". Pikta ji buvo tais metais, kaip rudeninė musė, ir ką nugriebdavo sunkiai bepaleisdavo iš rankų, nes į talką dar pasikviesdavo plaučių uždegimą. Senesnieji žmonės nebeatlaikydavo, bet ir jaunuosius dažnai patiesdavo ant lentos. O gydytojų kovoti su ta liga Lietuvoje buvo maža.

Grįžęs gimtinėn kreipiausi į vokiečių apskrities gydytoją, kad leistų man verstis gydytojo praktika. Bet tokio leidimo ilgai reikėdavo laukti, gi be leidimo nubausdavo 5000 markių. Nors tos vokiškos markės paskui labai nukrito, bet 1918 metais dar buvo didelis pinigas tie 5000. Laukti leidimo ir neiti žmonėms į pagalbą irgi nebuvo kaip — sąžinė neleido. Pradėjau žmones lankyti ir gydyti, tačiau nieko už tai neėmiau, kad vokiečių žandarai neprikibtų. Žandarai, žinoma, greitai sužinojo, klausinėjo, bet ūkininkai atsakydavo, kad aš nieko neimąs ir, matyti, kaip jaunas dar daktaras noris pasipraktikuoti. Jie dar pabrėždavo, kad manimi yra labai patenkinti. Kartą sutikau kelyje žandarus, ir jie mane pirmi pasveikino. Aš supratau, kad žandarai mane gerbė, mano darbą toleravo, geru jį laikė, nes "ispanka" ir jiem patiem buvo grasi.

Darbo buvo nepaprastai daug. Kartais namo nepargrįždavau 2-3 dienas, keliaudamas iš vieno vienkiemio į kitą. Dažnai užtikdavau "ispankos" patiestą visą šeimą. Negalėjau tada pro vienkiemį praeiti ir galvijų nepašėręs; buvau jaunas — jėgų užteko, o padėjus artimui, ir linksmiau būdavo. Ak, lietuviai juk iš seno yra paslaugūs vieni kitiem ir vaišingi! Ir mane vaišindavo, kaip kas įmanydavo.

Taip besigrumiant su ta mirties giltine, atėjo žinia, kad ir mano pradinės mokyklos draugas, Jurgutis Debesaitis, yra "ispankos" surakytas ir plaučiai jo įsidegę. Kai jį aplankiau vieną lapkričio rytą, miglotą ir šiltą, radau laukiantį krizės. Širdis veikė patenkinamai. Tikėjausi, kad temperatūros kritimas praeis laimingai.

Nukeliavau toliau ir visą dieną ėjau iš trobos į trobą. Tik vakare pasukau namų link, bet mane sulaikė, galūlaukės kaimynas, kuris vienas su 12 metų sūnumi tebekrutėjo, o visa šeima buvo patiesta. Aprūpinus ligonius, užkandus, šnektelėjus, atėjo jau ir vidurnaktis, kai tas berniukas klampiu keliu mane išvežė namo. Vos įsukome į vieškelį, kai pasigirdo skardus "Stok!"

— Ko reikia? — paklausiau. — Kas ten?

— Debesaitis miršta. Prašau užeiti — pasigirdo iš tamsos žodžiai, kurie nubaidė ir mano snaudulį po dienos vargų. Berniuką paleidau grįžti, o pats nuklampojau pas Jurgį.

Jis gulėjo lovoje išbalęs ir tankiai kvėpavo. Jo akys buvo susmigusios į vieną lubų tašką. Prie ligonio stovėjo žmona ir laikė žvakę. Už stalo sėdėjo kaimynai ir kalbėjo maldas. Ant krosnies šildėsi džiovininkas brolis, dusliu savo kosėjimu nutraukdamas maldas arba mirtiną tylą. Ligonio pulsas buvo tankus, plonytis. Širdis dar plakė, bet neilgam. Jai sustiprinti reikėjo vaistų, o aš buvau jau visus juos išbaigęs. Tada aš paklausiau čia pat atėjusios kaimynės, ar negalima būtų kur tuojau gauti degtinės su komparu. Ji išsitraukė iš priejuostė butelį man reikiamo skystimo, kuriuo ir pati "gydė."

Daviau ligoniui truputį nugerti komparo, o paskui pradėjau širdį masažuoti. Po geros valandos, kai visas jau buvau išprakaitavęs, širdis pradėjo atsipeikėti, pulsas darėsi retesnis, pilnesnis, veide pasirodė rausvumo.

— Jurgi, — sakau jam, kai jis pakreipė į mane galvą, — kaip jautiesi?

Ligonis pasižiūrėjo, bet, atrodė, manęs nepažino. Jis merkėsi ir, matyti, norėjo ramybės. Davęs patarimų, kaip su juo apseiti, išvykau namo, kur kritau į lovą kaip negyvas.

Naktį per miegus girdėjau, kad buvo atbėgusi Debesaitienė, kad brolis mane žadino, bet aš snūduriavau negalėdamas akių praplėšti. Tik po geros valandos šokau iš lovos ir nuskubėjau pas ligonį. Ligonis miegojo, širdis plakė pakenčiamai, bet dėl viso pikto pasiunčiau berniuką nujoti į Bartus vaistų.

Prieš Kalėdas Debesaičių buvau užkviestas vaišėm. Seklyčios krosnyje rusena durpės, stalas buvo užtiestas linine staltiese, ant jo spragsėjo lajinė žvakė, o ant sienų kabojo šventųjų paveikslai ir kelios fotografijos. Pasieny sėdėjo Debesaičių du kaimynai ir rūkė pypkes. Man atvykus, ant stalo atsirado šviežios skerdienos ir trejankos. Vaišės užtruko iki vidurnakčio, nes kalbom nebuvo galo. Kalbėjom apie prisikeliančią Lietuvą ir kone iš numirusių prisikėlusį Jurgį.

GAUNAMAS NAUJAUSIAS
ALOYZO BARONO
ROMANAS
UŽGESĘS SNIEGAS
285 p. Kaina — $2.50
DARBININKAS
680 Bushwick Ave.
Brooklyn 21, N. Y.

Chicago, Ill.

TELEPHONE:
DEARBORN 2-6819
TO PLACE
HELP WANTED ADS.
ASK FOR AD TAKER

IMMEDIATE OPENINGS
Wonderful Paying Positions
Dietitians
Registered — and
Nursing
Art Instructor
Who Must Have Degree
and Courses in Teaching
ST. JOSEPH
Mercy Hospital
AURORA, ILLINOIS
Apply in Person — or
Phone 6-[illegible]

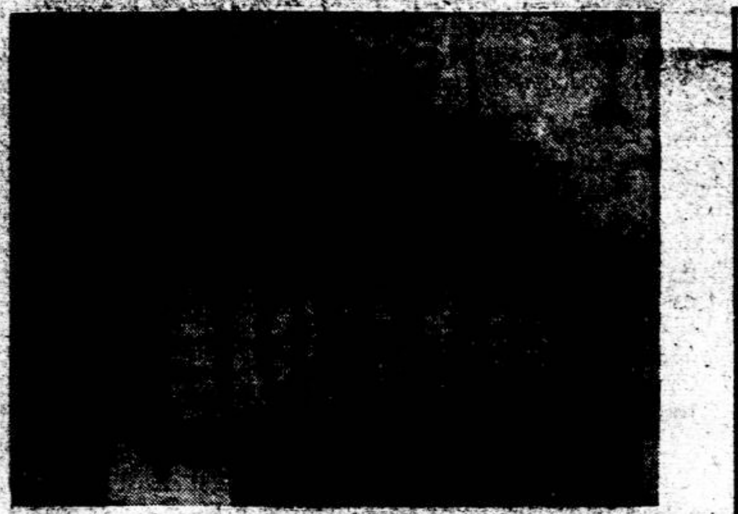

LONDONE kaliu name pristatė "home" rainis.

Laidotuvės, skyrybos, bučkiai ir ledai

Laidojant buvusį italų ministerį pirmininką Alcide De Gasperi, šeimo nariai komunistai nėjo į bažnyčią, bet laukė lauke, kai tuo tarpu rusų ambasadorius Italijai Bogomolov įėjo vidun ir, sakoma, sumetęs bent kelis "Gospody pomiluj:" Įtakingo italų dešiniojo sparno liberalų savaitraščio "Oggi" redaktorius, komentuodamas šį įvykį, rašo :"Aš būčiau labiau pasipiktinęs, jei komunistai būtų suėję bažnyčion. Ne dėlto, kad altoriuje esąs Kristus nelauktų ir nepriimtų tų savo kryžiuotojų, bet kad tie marksistai ir priešai taip elgdamiesi būtų dar labiau sumaišę naiviuosius, kurie šventvagiškai įsitikinę, kad tuo pačiu laiku galima būti ir komunistais ir gerais krikščionimis."

Iš Kremliaus kraustosi

Malenkovas ir jo draugai, atrodo, nori išsikraustyti iš Kremliaus. Malenkovas ir partijos sekretorius Kruščevas jau senokai savo įstaigas iškėlė iš to liūdnai garsaus pastato. Užsienio reikalų ministeris Molotovas irgi dažniau priiminėja svečius Smolenskajos aikštės dangoraižy. Paskutiniu laiku statomas 46 aukštų pastatas, į kurį bus perkeltos visos valstybinės ir aukščiausiojo prezidiumo įstaigos. Kremliuje, manoma, įrengs komunizmo muzėjų.

Pažiūrės ir vėl gerai

Anglų pastorius A. Maber tikisi radęs gerą priemonę sutaikinti norinčius divorsuotis. Jo išradimas — jiems parodyti jų vestuvių filmą. Girdi, tos apeigos taip paveikiančios, kad greit pora susitaikanti. Pastorius visus pas jį ateinančius tuoktis filmuoja ir filmas deda į archyvą. Bėda esą su "grandmamom" ir vyresnio amžiaus porom, nes nesą gerai veikiančių filmų.

Kas per daug—negerai

Anglijoje toks jau paprotys, kad atvykę turistai pažiūrėti Buckingham rūmų, kur gyvena karalienė, paprastai fotografuojasi šalia karališkųjų sargybinių ir paskui tokias fotografijas deda į šeimos albumus. Paskutiniu laiku merginos, padrąsintos amerikiečių kino artisčių, ėmė per daug laisvai jaustis, sargybinius apsikabinėti ir net bučiuoti. Sargybinių drausmė neleidžia ne tik gintis, bet jie negali nė krustelti. Tai išgirdusi, pati karalienė Elzbieta II įsikišo ginti savo sargybinių ir sudraudė merginas pareikšdama — kas perdaug — negerai.

Netirpo, bet nuostolių pridarė

Pasitaikiusi paskutinė šalta vasara anglų ledų pardavėjams padarė milijoną sterlingų nuostolių. Kai šalta, niekam ledai nereikalingi. Ledų pramonės vadai kreipėsi į valdžią prašydami atlyginimo, nes kitu atveju jie būsią priversti įmones likviduoti. O karštai vasarai vėl pasitaikius, be ledų anglai sušusią.

Japonų vyriausybė pastatė sargybas vulkano Aso viršūnėje, kad negalėtų žudytis nusivylėliai. Tą vietą labai mėgdavo savižudžiai. Atami miesto savivaldybė (miestas užima savižudžių skaičiumi po Tokyo 2 vietą) iškabinėjo visur atsišaukimus: — Neatimkite sau gyvybės, nes miestui daug kaštuoja laidojimo išlaidos.

CALL LO 3-1201
TO PLACE,
CANCEL OR CHANGE
YOUR AD

REAL ESTATE

NEW ROCHELLE, Sun Haven daly, 7 kambariai, 2 vonios, švaru, patogu. $23,000. NE 6-4430

NEW ROCHELLE—$17,500, 7 kambariai, 2 vonios, garažas. Graži vieta, didelis šoninis porčius, naujai dekoruota, gera aplinka, netoli mokykla ir susisiekimas. NE 6-2134.

WESTBURY. — 6 kambarių butas. Puikiai užlaikytas—0,5 akro. 2 automobiliam garažas. Užvestas žolynas ir apsodintas medžiais. Gyvatvorė apsaugo nuo įkyruolių landymo. Susitarti iš anksto apžiūrėti. WE 7-1141.

MERRIC-NORTH. Patrauklus 7 kambarių butas. 4 miegamieji. Garažas ir tinklinis takas, plasterinės sienos, alyva šildoma. Platus kampinis sklypas, puikioj padėty. Tinkamas profesionalam. Norima gauti $16.500. Du blokai nuo katalikų bažnyčios. IVanhoe 9-8692

EAST ROCKAWAY skubiai parduodamas zavus Colonial 7 kambarių namas ant 1/3 akro, 3 lentelėm apmuti (panelled) kambariai, įrengtas rūsys, visi patogumai, kainuoja 25.000 dol., siūlymai priimami nuo 20.000. Arti R.R., krautuvės, keli žingsniai nuo St. Raymundo bažnyčios. LYnbrook 3-8319.

Roslyn — West Park
ST. MARY'S PARAPIJA
Koloninis 8 m. senumo stucco 2 aukštų namas, 1/4 akro medžiais apaugęs sklypas, lyg parkas. 25 gyvenami kamb., ekstra didelė virtuvė su užkandine, 3 miegamieji, 1½ vonios, sietu aptverta terasė, užbaigtas pušų lentom rūsys, garažas. Daug priedų: šaldytuvas, lėkščių plautuvas, skalbykla, fryzeris, džiovykla, visur kilimai. $16,990. Savininkas, RO 3-2666

MOUNT VERNON—7 kamb., 3 auto garažas, saulės porčius, aliejaus šildymas, židinys, dydis 50x100. Arti kat. mokyklos ir bažnyčios. Prašo $18,500. MO 7-6801, MO 7-4429.

Laurelton Gardens $13,900.
LEGALINIS 2 ŠEIMŲ DVIGUBAS 5 IR 6 KAMB. APARTAMENTAI. Miniature Estate Co. 75x129 plotis. Gyveni gana privačiai ir gauni puikių pajamų, lyg turėtum 2 vienos šeimos namus su mod. virtuve, valgomaisiais, gyvenamaisiais, 3 mieg. ir voniom, rūsiu bei tą patį su 2 mieg. kitoj pusėj. Už kampo Marijos Magdalenos par. mokykla. Plotas 75x129 apaugęs vaismedžiais ir medžiais. Priemiesčio aplinka. 25 metų GI paskola galima. Matyti nuo 9 A.M. ligi 9 P.M. Pasirinkti iš 1000 namų pas
INTER - ISLAND
211-17 Jamaica Ave. HOllis 5-7300

FOREST HILLCREST — anglų Tuder, kampinis mūro, 7 did. kamb., gyv. kamb., sandėliai, įrengtas rūsys, šoninis židinys, 1½ Hollywood vonios, purkštas, terasė, garažas, priedai. ILlinois 9-0354

FLUSHING NORTH — kampinis 6 kamb., garažas, baigtas rūsys, statytas, T. V. ir telefonas, iš vidaus medis, prausykla rūsy ir 1 sukštė, lauke aliejaus tankas, viskas tvarkoj. Kat. mokyklos ir bažnyčios. Prašo $23,500. FL 9-1426

YONKERS, New ranch home, 3 bedrooms, 1 car garage, full basement, $16,000. Call Builder, ME 5-3611 days, BE 7-5646 evenings.

MOUNT VERNON, N. Y. 3 šeimų namas su gyvenamu rūsiu. $80 mėnesinių pajamų. Arti kat. mokyklos ir bažnyčios. 2 blokai nuo busų sustojimo ir 1 blokas nuo didžiųjų krautuvių. Parduodama su dideliais nuostoliais. Klausk Franko. YO 8-4023.

FLUSHING-HILLCREST. Visas plytinis namas, 3 miegamieji, valgomasis, vonios, garažas, sklepas, refrig. planavimas, audros langai ir daug priedų; netoli katal. mokyklos ir bažnyčios, pirkimo ir transport. centrai. Tik prašo. $17,500. 168-19 73 Ave. JA 3-6880

BUS. SERVICE

DO YOU NEED ROOFING DONE? New? Repaired? Altered? Call us now and learn about workmanship and material which is guaranteed for 25 years at a very reasonable cost. Pick up your phone NAW and CALL STerling 9-8881

SEE THE NEW 1955 MODELS
ZENITH
T.V. SETS with
CINA' BEAM &
CINA' LENS
$189.95. up
LEAF'S for TELEVISION
353 Victory Blvd. GI. 7-0425
Ask for "Herb"

PATIESALŲ ir apmušalų specialistas. Išpildoma pagal užsakymą iš duotos medžiagos arba savos. Prieinama kaina. Park Hill Decorators, 63 Park Hill Ave., YO 5-9376.

Gal "Hazel" jus aplankė? Išvartytus stulpus pastatom ir naujus parūpinam. Atliekami ir kitoki pataisymo darbai. Frank Armento, YO 5-1473.

MŪRO darbai atliekami. Plytų, cemento. Stato garažus. Specialistas mūryti iš akmenų. Visų spalvų pasirinkimas. Nemokamai įvertina. Monti UL 9-1402

PERVEŽIMUS atlieka arti ir toli gera kaina, autorizuotas. Įvertina. ICC and PSC leidimas. Bagažas pristatomas visur. Tarpvalstybinės ir viešos tarnybos teisės. CARL LAND, 1636 Antroji Ave. Tel. REgent 4-7788.

PRITYRĘ VAMZDŽIŲ TAISYTOJAI ir vandens šilimos įvedėjai. Apskaičiavimas duodama sveltui. Vakarais ir savaitgaliais kreiptis BE 7-5193.

REAL ESTATE

FLUSHING - AUBURNDALE. Ištisai plytinis 2 šeimų namas; 2 erdvūs 4 ir pusės kambarių apartmentai, 2 auto garažai. Netoli krautuvės, mokyklos ir susisiekimo nangai. $23.000. IN 3-5073

ELMHURST, 88-35 Cornish Ave. Naujas plytinis 2 šeimų namas, kampinis, 10 kambarių, 2 auto garažai, subvejus už 1 bloko. EN 9-1950.

MERRICK - KRAUTUVĖ — 35x38 naujas fasadas, kentilinės grindys. Miesto centre. Tinka visokiam bizniui uivesti. FR 8-0715.

GARDEN CITY, Long Island. Erdvus rančo tipo namas, beveik naujas, 3 miegamieji, 2 vonios, 25' svarb. miegamasis, 26' gyv. daug priedų. 80x125 sklypas, prie Center Parkway. Patogu į kat. mokyklas, bažnyčias ir geležk. stotį. $29.900. 50 Fairmount Blvd. FL 4-7223.

WHITE PLAINS prie Harrison linijos. Puikus naujas ranch namas, gražioje vietoje. 3 dailūs miegamieji, 2½ vonios, parbangi virtuvė, gyven. ir valgom. kambariai. Žavūs mahogany dirbiniai Terasa. A-1 sekcja, 2 auto garažas, pratęstos palėpės. Kaina $51,500. Colonial Rd ir Platt Pl., White Plains. Tel. Rye 7-2883 arba WH 9-0045.

EASTCHESTER, MODERN CAPE CODS. 18.750 ir brangiau. $13,000 paskola. 5 kamb., garaž., šiltas vanduo, apšildymas. Kaip rasti: šiaurėn 22 keliu (White Plains Rd) ligi Grand Blvd (Scarsdale), kairėn 2 blokus ligi Ewart St., kairėn 1 bl. ligi Anderson Ave., vėl kairėn ligi pavyzdinio namo. Šiaurėn Bronx Riv. Pkway ligi Eastchester išvažiavimo, dešinėn Scarsdale Ave, kairėn ligi Anderson Ave., vėl dešinėn 4 blokus ligi modelio. SARNELLI & CALCIANO. TAlmadge 2-2750

BROOKVILLE—2 akrų fermė. Atskiras split-ranch namas puikios išvaizdos ir gražioj Brookville, L. I. miestelio vietoj. Perkamas už $95000. Apžiūrėti susitark VI 5-7024. Važiuok Jericho Tpk ligi Route 106, kairėn ligi Cedar Swamp Rd (R. 107), kairėn ligi Ormond Pr. Rd., kairėn ligi kalvos viršūnės, kampas Mayflower. Silvestri Home Constr. Co.

BUS. OPPORTUNITY

OPERATOR of Automatic Self-Service Launderettes now starting new type of store, "THE BIG BUNDLE". A revolutionary idea in the laundry industry. Locations available. Telecoin Corp. 12 E. 44 St., NYC. MU 7-7800.

RESTORANAS - BARAS (atskiroje zonoje) Westchesteryje. Ist. prieš 50 m. Metinės pajamos $50.000. Pramonės rajonas ir gyvenamieji namai. Nėra varžovų. Pagrindiniai atnaujintas, didelis valgomasis kambarys, įrengta virtuvė. Ilgalaikė nuoma $25.000.
Tel. YO 5-2643

STATIONERY - LUNCHEONETTE! $250 weekly net income. Opposite School. Good lease. Well established. — Ultra modern fixtures. Worth more than $10,000. Price for a quick sale now is $7000 for the complete business.
KI 7-9670

WELDING BUSINESS AND BUILDING
For Sale. Irvington, 50x75; 18 feet high with yard space. WAverly 3-9339

ITALIŠKAS RESTORANAS - užkandinė pačiam krautuvių biznio vidury. Vieta išnuomota 5 metam.
Klausk Jimmy — NE 6-9367

GELEŽIES REIKMENŲ krautuvė. Naujoj vietoj, žema nuoma, nuostabiai puiki proga.
IN 3-7717

VALYMO krautuvė su visais įrankiais, įsteigta prieš 18 metų. Prieinama nuoma, puikios pajamos. Savininkas pasitraukia.
ST 4-5710

MAISTO KRAUTUVĖ puikioj vietoj už $72,000 su viskuo. Ligos verčiamas parduoti su dideliais nuostoliais.
1480 St. Nicholas Ave.
Manhattan, WA 3-2692

FURNITURE

3 KAMBARIŲ BALDAI
Be jokios atsakomybės nori paimti nebaigtą mokėjimą ir procentus Account N 2201. Įnešus mažą sumą, savaitinis mokestis $3.00. Mieg. baldai, komoda su veidrodžiu, kėdės, lova. 8 gabalai kiti: ištraukiama sofa ir 2 kėdės, 1 coctail stalas, 2 staliukai, 2 lempos. 5 gabalai valgomajam; pasirinkimas šaldytuvo ar TV. Pradinė kaina buvo $598, nemokėta tik $398.
CAINE BROS.
3rd Ave. tarp 80 ir 81 gt., N. Y.
SKAMBINK ŠIANDIEN KLAUSDAMAS ACCOUNT N 2201,
MR. SIMMONS, CREDIT MGR.
TR 9-9100 nuo 9 ligi 9 kasdien

DISPLAY

GENERAL CONTRACTOR
MASON & CARPENTRY
All Violations
Removed
D. S. TIMO —
MA 2-2799

DUOBĖS UŽPILDOMOS gera žeme. Pigi kaina, greitas pristatymas. Buldozeriai vežimui nuomojami.
D. SACCO—EXCAVATING
Kreipkis bet valandą YO 5-8043

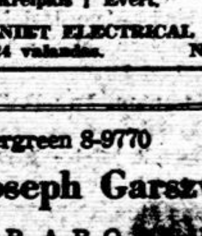

ELEKTROS darbus atlieka diplomuotas (licensed) specialistas prieinama kaina. Kreipkis į Evert.
DENIET ELECTRICAL CO.
Dirba 24 valandas. NI 6-5435

EVergreen 8-9770
Joseph Garszva
GRABORIUS
BALSAMUOTOJAS
231 Bedford Ave.
Brooklyn, N. Y.

BUSS. OPPORTUNITY

TRUCKING BUSINESS
With Accounts
Bargain —
1947 DODGE TRUCK
ST. 6-4586

SHEET METAL ROOFING. Equiped — Established—Must be sold to party who want to go into business — Midtown — Name your own price.
LU 8-6447

BEAUTY SALON — Riverdale —Est. 7½ yrs — Moderate rent — Good lease — Reasonably priced — Unusual. Opportunity. YO 9-2377.

UŽKANDINĖ arti pastatų, modern. įrengimas, pigi nuoma, ilgam išnuomota, parduoda dėl ligos. Puiki proga, arti busų sustojimas ir "L." Parduodama su did. nuostoliais. YE 2-9868

VALGYKLA — pilnai įrengta. Viskas gerame stovy, turi būti perkraustyta. Parduodama su nuostoliais. CY 2-4755.

FURNISHED rooming house, $100 wkly income and live rent free, near Jo Sq. in good neighborhood. You don't have to work with this house; easy to maintain and taxes are low. It's on 2 lots, has 8 garages and 20 rooms; has new oil burner, nice yard and front porch, garden; near schools and bus, trans, shopping center. $17,000, will take back private mortgage. Call JO 3-3883 after 5 PM.

DAŽŲ BEI NAMŲ REIKMENŲ krautuvė Brooklyne. Parduodama dėl ligos. Stock $ for $ (no good will). Geroj vietoj. Šiokiadieniais ES 5-5699, sekmadieniais — UL 9-1051.

PAMINKLŲ DIRBTUVĖ su visais prietaisais, arti kapinių. Savininkas pasitraukia, įsteigta prieš 25 metus, geros pajamos. 110 Beechwood and Rockdale Ave. New Rochelle, N. Y.
NE 6-6265

UŽKANDINĖ - Delicatessen parduodama dėl ligos. D. and D. Lunch, 155 Pompton Ave., Route 23; VErona 8-3381, po 5 P.M.

DUONOS IŠVEŽIOJIMAS. Nassau. Aptarnauja supermarketus ir k. Savaitinės pajamos $125. Prašo $4,400. Skambink Bayside 5-2459, apie 6:30 P.M.

HELP W. MALE-FEMALE

MERGAITĖS - MOTERYS
Lengvam dirbtuvės darbui, nereikia patyrimo, pilnas laikas. Dienom 85 ct. pradinis valandos atlyginimas. Kreiptis į APEX EMPLOYMENT AGENCY, 233 W. 42 St., (7 ir 8 Ave.) NYC.

NAMŲ DARBININKĖS. Gyvent čia ar kitur, mylinčios vaikus. Mažas privatus namas Queens. BA 4-5258.

DARBŲ-darbų-darbų namuose, komercijoj, industrijoj. GARVIN EMPLOYMENT AGENCY, 217 W. 125th St. Kambarys 111.

Jei nori ką paskelbti
DARBININKE,
skambink telefonu:
GLenmore 5-7068

LAIDOJIMO ĮSTAIGOS

THE DRAKE FUNERAL HOME
54 Alexander Ave.
Freeport, L. I., N. Y.
Tarnauja katalikų tikėjimo gyviesiems ir mirusiems.
FR 9-0563

STEPHEN
LAIDOJIMO ĮSTAIGA,
INC.
2601 Pitkin Ave., Brooklyn
133-20 Cross Bay Blvd
Ozone Park, L. I., N. Y.

ZALETSKAS
FUNERAL HOME
564 EAST BROADWAY
South Boston, Mass.
D. A. Zaletskas, F. E. Zaletskas
Graboriai ir Balsamuotojai
Patarnavimas dieną ir naktį
Koplyčia šermenims dykai
NOTARY PUBLIC
Tel. SO 8-0815
SOuth Boston 8-2609

Tel. STagg 2-5043
Matthew P. Ballas
(BIELIAUSKAS)
FUNERAL HOME
M. P. BALLAS — Direktorius
ALB. BALTRŪNAS-BALTON
Reikalų Vedėjas
660 Grand Street
Brooklyn, N. Y.
NOTARY PUBLIC

J. B. SHALINS-ŠALINSKAS
Laidotuvių Direktorius
84-02 JAMAICA AVE.
(prie Forest Parkway Station)
Woodhaven, N. Y.
Suteikiam garbingas laidotuves. Koplyčios nemokamai visose miesto dalyse; veikia ventiliacija.
Tel. VIrginia 7-4499

Tel. EVergreen 7-4335
Stephen Aromiskis
(ARMAKAUSKAS)
Graborius - Balsamuotojas
MODERNIŠKA KOPLYČIA
423 Metropolitan Ave.
Brooklyn, N. Y.

WAITKUS
FUNERAL HOME
197 Webster Avenue
Cambridge, Mass.
PRANAS WAITKUS
Laidotuvių direktorius ir balsamuotojas
NOTARY PUBLIC
Patarnavimas dieną ir naktį
Nauja moderniška koplyčia šermenims dykai. Aptarnauja Cambridge ir Bostono kolonijas žemiausiomis kainomis. Kainos tos pačios ir į kitus miestus.
Reikale šaukite: Tel. TR 6-6434

Ar skaitai kultūros žurnalą "AIDUS"?

BUILD. SERVICES

Kanalizacija ir šildymas
A. J. WAGNER CORP.
Plumbing and Heating
CHAS. P. LOGUE,
diplomuotas plumberis
201-08 Linden Blv. St. Albans, L. I.
LAurelton 8-6655 Re. Virginia 8-2939
Klausk Charlie

DISPLAY

NAUJAS, GREITAS
10 BŪDŲ ATSUKTUVAS
Pagamintas Šveicarijoj. Nejuda, labai puikus. $1.00 paštui. Grąžinami pinigai, jei nepatinka.
BLUE JAY
103-43 125 St.
Richmond Hill 19, N. Y.

KAIP Šv. CABRINI galėsi laimėti sielas ir pasišvęsti Misioniere Sesele Švč. Jėzaus širdies vienuolijoj, dirbdama mokykloj, ligoninėj, prieglaudoj, mokydama tikėjimo, veikdama visuomenėj, užsienio misijose ir k. Informacijom rašyti: Mother Superior, 701 Ft. Washington Ave., New York 33, N.Y.

Gera Kalėdų dovana
Štai ji!

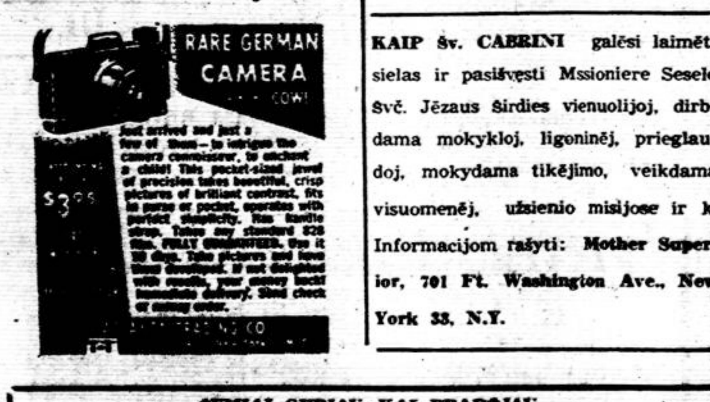

ŽYMIAI GERIAU, KAI PRADĖJAU AVĖTI "DOBBS TRUSS"

PATRUKUSIEMS
saugumui ir patogumui vartok Dobbs keinaites, kuriom nereikia nei diržo nei kitų raiščių.
Tuoj pritaikoma.
DOBBS TRUSS CO., 1475 B'way, Times namas, 504 kambarys šiaurės vakarų kamp., 42 St. Rašyk—Free Photo Folder—Skambink
Atidaryta kasdien 10:30 ligi 5. Šeštad. 10-3 LO 3-2320
Paprastos 12.50. Dvigubos 17.50.

JOHN DERUHA, M.D.
Inkstų, pūslės, odos, kraujo, vidurių ir kitų ligų gydytojas
Apžiūrėjimas ir kraujo tyrimas 3 dol. Priėmimo valandos 10-2 ir 4-8
Mokslus baigęs Europoje
128 E. 86th STREET — NEW YORK CITY
Virš Lexington Ave. požeminio traukinio stoties. Lengva privažiuoti iš visur. Atskiri laukimo kambariai vyrams ir moterims.

Tel. APplegate 7-0349
TELEVIZIJOS ir RADIO TAISYMAS
BANGA
340 RIDGEWOOD AVE. — BROOKLYN, N. Y.
Garantuotai taisoma televizija, kambariniai bei auto radio, stiprintuvai (amplifiers), plokštelių automatai (record changers).
Aptarnaujami rajonai: Brooklyn, Maspeth, Woodhaven, Richmond Hill, Ozone Park, Forest Hill, Jamaica.
Darbus atlieka prityręs technikas, prigalinto RCA Institute, New Yorke.
Darbo valandos: kasdien nuo 9 vai. ryto iki 8 vai. vak. pirmadieniais nuo 9 vai. ryto iki 6 vai. vak.

DARBININKAS

[illegible]

NEW YORKO NAUJIENOS

New Yorko lietuvės

moterys jau antri metai dalyvauja Tarptautinėje moterų pramonės parodoje. Paroda atidaroma lapkričio 1 d. 71 Regiment Armory patalpose, 34 gatvėj ir Park ave. Kiekvienos tautos moterys pasirodys savo tipiškais dirbiniais. Lietuvės išstatys gintaro ir kitus tautodailės dirbinius. Be to, kas vakarą bus atskirų tautų meninės programos. Lietuviška programa bus užbaigimo dieną lapkričio 7. Joje dalyvaus A. Vismino vedamas Maspetho parapijos choras ir Matulaitienės tautinių šokių grupė. Programą pranešinės Barbora Darlys. Pradžia 8 val. Šios parodos rengimu rūpinasi Pabaltijo Moterų S-gos lietuvių atstovybės klubas New Yorke ir Brooklyno Moterų Vienybė. Parodai vadovauti pakviestos ponios Žadeikienė ir Budrienė. Parodos rengėjos kviečia visuomenę atsilankyti, ypač lapkričio 7 d. 8 val. vakare. Bilietus galima iš anksto įsigyti Gabijoje ir pas Ginkų, kaina 75 c. Perkant prie įėjimo jų kaina 90 c.

Kun. J. ParanceVičiui

šiais metais sueina 25 metų kunigystės jubilėjus. Ta proga per Kalėdas draugai suruoš Aušros Vartuose, New Yorke, pagerbimo minėjimą.

Šv. Vardo D-jos vyrai

spalio 30 Angelų Karalienės parapijos salėj ruošia linksmą kortavimo ir laimėjimų vakarą. Pradžia 6 v.v.

Namų savininkams

Lietuvių namų savininkų, Brooklyn & Queens Home Owners, Inc., susirinkimas įvyks penktadienį, spalių 29 d., 8 v. vak., YMCA salėje, 570 Jamaica Ave., kampas Shepherd Ave., Brooklyn, N. Y.

Visi lietuviai namų savininkai yra kviečiami dalyvauti minėtam susirinkime, kuriame bus svarbių ir visiems namų savininkams žinotinų pranešimų.

Savanorių - kūrėjų žiniai

Centro Valdybai pavedus, spalių 28 d. 8 v. v. Atletų klube, 168 Marcy Ave., Brooklyne, kviečiamas New Yorke ir apylinkėse gyvenančių Lietuvos kariuomenės savanorių-kūrėjų pasitarimas organizaciniais reikalais. Visi savanoriai kviečiami atvykti be asmeniško kvietimo, nes neturime adresų.

Iniciatorių vardu
Jurgis Kiaunė ir
Vaclovas Alksninis

IŠNUOMOJAMI 2 kambariai su visai atskiru įėjimu ir visais patogumais. 85-84 87 St., Woodhaven 21, L. I., N. Y.

T. Leonardas [illegible], OFM

pradėjo sekmadienį vesti 40 val. atlaidus Aušros Vartų parapijoj Worcester, Mass.

"[illegible]"

vyčių vaidinta komedija sekmadienio vakare Apreiškimo salėje praėjo labai sėkmingai. Salė buvo pilna žmonių, vaidyba visiems paliko gerą įspūdį. Pasirodo, režisoriaus Juozo Bulevičiaus ranka sugebėjo eilinį vaidybos mėgėją pakelti ligi gero lygio. Malonu girdėti, kad ši komedija bus parodyta ir kitur, lapkričio 6 ją vaidins Philadelphijoje.

Rožė Mašnelytė,

"Darbininko" skaitytoja, pakeitė savo adresą. Dabartinis: 41-07 47th Ave., Long Island City, N. Y. Tel.: EXeter 2-2410.

NEWARK, N. J.

New Jersey Lietuvių Tarybos atstovai ir visos New Jersey lietuviškos organizacijos yra prašomos dalyvauti metiniam suvažiavime, kuris įvyks spalio 31 d. 1 val. p.p. Essex House viešbuty, 1050 Broad Street, (prie Lincoln Park), Newark, N. J.

Suvažiavimui yra numatyta tokia darbotvarkė: Suvažiavimo atidarymas— J. J. Stukas, Prezidiumo sudarymas, Darbotvarkės priėmimas bei pataisymas, Protokolo skaitymas, Valdybos pranešimas — A. S. Trečiokas, Pranešimas apie finansinius reikalus — V. J. Dilis, Pranešimas Lietuvos Laisvės K-to pirm. V. Sidzikausko, Naujos Valdybos ir Kontrolės Komisijos rinkimai, Klausymai ir sumanymai, Suvažiavimo uždarymas.

Atsižvelgiant į suvažiavimo svarbą, Tamstos arba jūsų organizacijos dalyvavimas yra būtinai reikalingas. Jeigu kuriam atstovui dėl kurios nors priežasties nebūtų galima dalyvauti, malonėkite pasirūpinti, kad kas nors kitas Jūsų organizaciją suvažiavime būtinai atstovautų.

Užsiregistravusių organizacijų atstovams yra išsiuntinėti laiškai. Nepakviestos organizacijos yra prašomos dalyvauti suvažiavime ir užsiregistruoti N. J. Lietuvių Taryboje.

N. J. Lietuvių Tarybos Valdyba:
Jokūbas J. Stukas, pirm.,
A. S. Trečiokas, sekret.

Rūtos saldainių

gamybos naujas sezonas jau prasidėjo ir į visas jau buvusias prekybos vietas pagal pareikalavimus saldainiai išsiuntinėjami. Bet dar keliuose miestuose ir mažesnėse vietose reikalingi pardavėjai. Prašoma kreiptis šiuo adresu: 740 Sutter Ave., Brooklyn, N. Y. Čia parduodami saldainiai ir mažais kiekiais (detaliai), taip pat J. Ginkaus krautuvėje 495 Grand St., Brooklyn, N. Y.

NAUJA MOTERŲ S-GOS KUOPA

Spalio 18 buvo sušauktas ALRK Moterų S-gos New Yorke kuopos steigiamasis susirinkimas Aušros Vartų par. salėje.

Kleb. kun. J. Gurinskas susirinkimą atidarė malda. Prezidiuman pakviesta pirmininkė M. Galdikienė ir sekretorė V. Dėdinienė. M. Galdikienė padarė pranešimą iš Moterų Sąjungos ir jos veiklos darbų, iškeldama narių uždavinius, ragindama lankyti ligones ne tik nares, bet ir kitas lietuves moteris; skatino rengti paskaitas vaikų auklėjimo, lietuvybės išlaikymo, šeimininkavimo bei kitomis temomis. Priminė aktyvų bendradarbiavimą spaudoje bei ragino gyvai reikštis New Yorko bendruomenės gyvenime, reaguojant į visas jo apraiškas. Atkreipė dėmesį į reikalą organizuoti merginų skyrių, šeimyninio pasiruošimo problemom studijuoti arba bent tuo klausimu suruošti eilę paskaitų. Nurodė, kad reikėtų ruošti bendrus šeimų ir vaikų vakarėlius ir sueiti į glaudesnį santykį su Amerikos katalikių moterų draugijom. Ragino verbuoti naujų narių ir ateity susirinkimus daryti gerai pasiruošus ir pagal iš anksto nustatytą programą.

Valdybą sudaro: pirm. A. Kriaučeliūnienė, vicepirm. R. Frankienė, sekr. V. Dėdinienė, ižd. V. Rajeckienė, fin. sekr. R. Kundrotienė, tvarkdarė M. Radžers.

Meninę dalį atliko N. Mazalaitė, paskaitydama gražią novelę.

Apskričio suvažiaviman delegatėm išrinktos V. Dėdinienė ir M. Radžers.

Suvažiavimas įvyks lapkričio 14 d. 2 val. šv. Jurgio par. salėj. Be to, susirinkimas pasveikino kan. J. Meškauską, jo 40 metų kunigystės proga.

V. Dėdinienė

Darbininkui paremti aukos

Gavę "Darbininko" priedą—sieninį 1955 m. kalendorių, teikėsi prisiųsti savo auką laikraščiui paremti:

Baltimore, Md.: Prel. L. Mendelis 10 dol.

E. Orange, N. J.: M. Kohanskis 1 dol.

Philadelphia, Pa.: p. Mikonis 4 dol.

So. Boston, Mass.: A. Zerauskas 2 dol., A. Girnius, M. Jankauskas, J. P. Markelionis, A. Tylenis, J. Vembrė ir V. Žukevičius po 1 dol.

Norwood, Mass.: V. Kamantauskas 2 dol.

Roslindale, Mass.: Frank Ivan 1 dol.

Brooklyn, N. Y.: J. Vaicekauskas 3,50 dol., T. Leveikienė 2 dol., S. Miltenis 1 dol., K. Badvytis ir A. Laukagalis — po 50 c.

Maspeth, N. Y.: C. Budris, K. Kulys, F. Rajeckas ir A. Ulozas—po 1 dol.

Woodhaven, N. Y.: A. Simonaitienė 1 dol.

Amsterdam, N. Y.: J. Kibartas 1 dol.

Elizabeth, N. J.: A. Stukas 2 dol., V. Budreckis ir J. Jankuvienė — po 1 dol.

Harrison, N. J.: M. Kohanski 1 dol.

Scranton, Pa.: B. Petcavage — 1 dol.

Detroit, Mich.: J. Daikaitė— 1 dol.

Compton, Cal.: V. Motiekaitis [illegible]

Už paramą nuoširdžiai dėkoja
T.T. PRANCIŠKONAI
Darbininko Leidėjai

FR. SULLIVAN (k.), Bostono [illegible], ir jo padėjėjas W. Mc Morrow [illegible] E. Trigger.

T. Rafaelis Šakalys, OFM

dirbęs "Darbininko" administracijoj, perkeltas pastoracijos darbams pranciškonų naujojon parapijon Toronte, Kanadoj.

"Operetės" choras

lapkričio 7 stato St. Šimkaus operetę "Čigonai" Schwaben Hall, 474 Knickerbocker Ave., Brooklyne. Ši operetė jau seniai Brooklyne matyta, o be to ji bus pajvairinta čigonų šokiais ir kitų kompozitorių dainomis. Pradžia lygiai 5:30 val. Visi kviečiami atsilankyti. Po programos šokiai, grojant Joe Thomas orkestrui.

Maspetho tretininkų

kelionė Marijos metų atlaidams laimėti įvyks spalio 30, šeštadienį. Visiems susirinkti 8 val. ryto prie bažnyčios, nuo kur autobusu bus važiuojama į Apreiškimo bažnyčią Brooklyne.

Maspetho Šv. Vardo

draugijos paradavimas įvyks spalio 31. Visi vyrai prašomi dalyvauti.

Automobilių savininkų dėmesiui

Lietuvių automobilių taisymo dirbtuvė "M & Z. Collision Works", 937 Grand St., Brooklyne, jau pradėjo mašinų paruošimą žiemai (pakeičia alyvą, sureguliuoja motorą žiemos važinėjimui ir pripila antifryzą).

Mašinos taip pat paruošiamos ir iš lauko pusės (poliruojamos, simonizuojamos ir purškiamos specialiais chemikalais apsaugoti mašinų paviršiui — dažam, chromui nuo sniego ir lietaus.

Dabar pats laikas sutvarkyti ir nudažyti sulankstytas dalis, kad apsaugotumėm jas nuo rūdijimo.

Neužmirškime, kad dabar ir pats automobilių pirkimo laikas. Mes tarpininkaujame, apžiūrime ir padedame nupirkti mašinas. Turime taip pat ir gerų automobilių parduoti.

Taigi, prieš pirkdami naują ar naudotą automobilį, pasitarkite su mumis,

"M. & Z. Collision Works", 937 Grand St., Brooklyn, N. Y.

Naujoje lietuviškoje krautuvėje

gausite įvairių geros rūšies dešrų, skilandžių, lietuvišku ir importuotų sūrių, medaus, duonos, baravykų, kinietiškos ir Javos arbatos, daniškų kumpių ir daug kitų įvairiausių prekių, kurių pageidaujate arba negaunate savo artumoje. Taip pat galima gauti Rūtos ir įvairių kitokių saldainių. Krautuvė atdara nuo pirmadienio iki ketvirtadienio imtinai 5-8 val. popiet, penktadienį nuo 8 val. ryto iki 9 val. vakaro. Sekmadieniais uždaryta.

Adresas: 740 Sutter Ave., Brooklyn, N. Y.

Skaitykite ir platinkite "Šv. Pranciškaus Varpelį"!

BOSTONO ŽINIOS

Pradėjo parapijos lankymą

Užbaigus metines parapijos misijas, šv. Petro parapijos kunigai pradėjo lankyti parapiečius — kalėdoti. Sėkmingesniam darbo atlikimui kunigai pasiskirstė šia tvarka: lietuvius, gyvenančius naujuose miesto pastatuose aplink bažnyčią, lankys pats parapijos klebonas kun. Pr. Virmauskis. Gyvenančius Dorchester, Roxbury, Roslindale, Mattapan, Hyde Park ir Bostone — kun. Jonas Žuromskis. Gyvenančius West So. Boston iki Dorchester gatvės kun. Antanas Kneižys ir East So. Boston nuo Dorchester gatvės ligi Columbia Rd., kun. Jonas Klimas.

Priešadventinį vakarą

su gera programa ir užkandžiais ruošia Studentų Ateitininkų Sąjunga lapkričio 25, Padėkos dienos vakare, Lietuvių piliečių klubo salėje. Visuomenė kviečiama atsilankyti. Pradžia lygiai 6 val.

Apreiškimo parapijos

metinis bazaras, įvykęs paskutinius tris savaites vakarus, praėjo sekmingai. Parapiečiai uoliai darbuojasi ir gausiai lankėsi. Bazaras tęsis penktadienio, šeštadienio ir sekmadienio vakarais. Paskutinį vakarą bus didžiųjų premijų laimėjimai.

Stephen Bredes Jr.
ADVOKATAS
37 Sheridan Ave.,
Brooklyn 8, N. Y.
Tel. APplegate 7-7083

SCHOLES BAKING, Inc.
V. Lukas — Vedėjas
532 Grand St., Brooklyn, N. Y.
Tel. EVergreen 4-8802
Lietuviška duona — geriausia duona. Mes kepame duonas, pyragus ir pyragaičius pagal visų skonį. Tortai, ypatingai pyragai vestuvėms, krikštynoms ir kitokioms iškilmingoms progoms. Užsakymai išpildomi kogeriausiai. Išvežiojame į krautuves ir privačius namus.

MELSKIS SU BAŽNYČIA

Visų sekmadienių ir didesniųjų švenčių mišių maldas lietuviškai ir kitų daug maldų bei giesmių rasi maldaknygėje

Būk mums malonus

Parengė
PREL. F. BARTKUS
413 psl. Kaina $2.00
Užsakymus siųsti
DARBININKAS
680 Bushwick Ave.,
Brooklyn 21, N. Y.

Bostono arkivyskupijoje

katalikiškų mokyklų direktorius prel. Timothy F. O'Leary visų katalikiškų mokyklų mokytojams išsiuntinėjo laiškus, kuriuose ragina daugiau dėmesio atkreipti į vaikų auklėjimą, nes laisvu nuo mokyklos laiku vaikai kelia daug triukšmo ir daužo svetimą turtą. Mokyklų direktorius ragina, kad mokyklose vaikai būtų daugiau pamokinami mandagumo, daugiau atsižvelgimo į vyresnius žmones ir svetimą turtą.

Pakrikštyta

Rugsėjo 26 d. Šv. Petro parapijos bažnyčioje pakrikštyta Prano Mocpakeptrio ir Stefanijos Ekamas - Mockapetrienės duktė Juditos ir Onos vardais. Tėvai gyvena 385 Park gatvėj, Dorchester.

Spalio 3d. pakrikštytas Vinco Mockapetrio ir Joanos Marčiulaitytės - Mockapetrienės sūnus Jono ir Juozo vardais. Tėvai gyvena 214 Winfield gatv., Dorchester.

Spalio 3 d. pakrikštyta Jono J. Winchus ir Onos Sakavičiūtės - Winchus duktė Karen ir Marijos vardais. Tėvai gyvena 193 L gatv., So. Boston.

Spalio 16 d. pakrikštyti Juozo Naujoko ir Stanislovos Zintelytės - Naujokienės dvynukai Petro Eduardo ir Povilo Tomo vardais. Tėvai gyvena 101 Old Harbor gatvė, So. Boston.

Spalio 17 d. šv. Petro parapijos bažnyčioje pakrikštyti: Rapolo Regan ir Irenos Medonytės - Regen sūnus Geraldo ir Povilo vardais. Tėvai gyvena 21 Sanger gatvė, So. Boston.

Zigmo Gavelio ir Veronikos Stelnionytės - Gavelienės sūnus Gytis, Gintaras ir Povilas vardais. Tėvai gyvena 15 Burrill Place, So. Boston.

Juozo Dačinsko ir Aldonos Sola-Dačinskienės duktė Mildos ir Marijos vardais. Tėvai gyvena 701 E. 5-ta gatvė, So. Boston.

Mirusieji

Spalio 20 d. iš šv. Petro parapijos bažnyčios palaidotas Petras Romanskis, 68 m. amžiaus. Velionis gyveno 641 E. 7-ta gatvė, So. Boston. Nuliūdime paliko žmoną ir dukterį. Palaidotas Naujos Kalvarijos kapinėse.

Spalio 22 d. iš šv. Petro parapijos bažnyčios palaidota Katarina Bernatavičienė 64 m. amžiaus. Velionė gyveno 36 King gatvė, Dorchester. Nuliūdime paliko vyrą ir du sūnus. Palaidota Nauj. Kalvarijos kapinėse.

Įsigyk mūsų poeto
A. TYRUOLIO
LAUKŲ LIEPSNOS
SONETAI
45 psl. Kaina $1.00
VENTOS leidyklos gražiai išleista. Gaunama —
Darbininko administracijoj

Arkivyskupas padėkojo chorui

Bostono arkivyskupas Richard J. Cushing šv. Petro parapijos chorui atsiuntė laišką, kuriame nuoširdžiais žodžiais įvertino choro darbą ir prisidėjimą programos išpildymo koncerte, kuris spalio 3 d. Bostono arkivyskupijos lietuvių buvo daromas arkivyskupo labdaros fondui.

"Raudonosios plunksnos" sekmadienis

Spalio 24 d. Bostone paskelbta "Raudonosios plunksnos" vajaus diena. Bostono arkivyskupas Richard J. Cushing visoms arkivyskupijos parapijoms išsiuntinėjo tuo reikalu laiškus, kurie bažnyčiose buvo skaitomi tą dieną.

Neįprastos gėlės

Spalio 17 d. So. Bostone įvyko Nauj. Anglijos Mergaičių Sodalicijos seimas. Seimo posėdžiams salė buvo papuošta ir scenoje pastatyta Marijos statula. Įdomiausia, kad statula buvo papuošta So. Bostone spalio mėnesyje pražydusių alyvų žiedais. Daugelis mano, kad po Edna audros, kuri visiems medžiams nuplėšė lapus, esant šiltam orui, medžiai vėl pradėjo leisti naujus lapus ir kartu žiedus. Kiti prisimena 1942 m. Lietuvoje rudens metu pražydusius žilvičius. Po dviejų metų (1944 m.) Lietuvą užėmė bolševikai ir ji pražydo kankinių krauju. Ką reiškia So. Bostone pražydę alyvos?

Aukojo bažnyčiai

Zenevčių šeima, kurie gyvena Greenwood, Mass., šv. Petro parapijos bažnyčiai padovanojo minkštą patiesalą prie Komunijos stalelio. Šitas patiesalas Zenevičių šeimai kainavo 125 dol.

SO. BOSTONE, City Point rajone, išnuomojamas geras saulėtas 5 kambarių butas; yra centralinis šildymas, vonia ir kiti patogumai. Teirautis: **597 E. 7th St., 2 aukštas. Tel. SO 8-2814.**

BARASEVIČIUS ir SŪNUS
FUNERAL HOME
254 W. Broadway
South Boston, Mass.
JOSEPH BARACEVIČIUS
Laidotuvių Direktorius
Tel. SOuth Boston 8-2590

RAMUNĖS

Mūsų ramunių žiedai yra Hungarijos, švieži ir medum kvepia; moterys, kurios geria ramunių arbatą, būna gražios ir nepiktos; galite pabūti dieną kitą ir nevalgę, bet pirkite ramunių ir pradėkite atgauti geresnę sveikatą. Kai prisiųsi mums $2.50, tai mes pasiųsime jum svarą ramunių ir gerą knygą "Sveikata ligoniam" — gydymas visokių ligų šaknimis, žievėmis, žiedais, sėklom ir lapais.

ALEXANDER'S CO.
414 BROADWAY
South Boston 27, Mass.

Lietuvių Radio Draugijos Programos
J. P. GINKUS, Direktorius
Trečiadieniais 10 P.M.—WWRL 1600 kc.—5000 W.
GYVUOJA PER 22 METUS
Oro bangomis transliuojami įvairūs visuomenės pranešimai, naujienos, muzika.
496 GRAND ST., J. P. GINKUS Direktorius | Tel. EV. 4-0288, AD JEZAVITAS Muzikos Dir. | BROOKLYN 11, N. Y., J. VALAKAS Pranešimų Dir.

Klausykite
LIETUVOS ATSIMINIMU
[redacted]
Šeštadieniais 4:30-5:30 val.p.p.
Stotis WEVD
1330 kil. 97.9 MEG. (FM)
Direktorius
[redacted]
1264 WHITE str. HILLSIDE, N.J.
Waverly 6-3525

WINTER GARDEN TAVERN, Inc.
Kabaretas
VYT. BELECKAS, savininkas

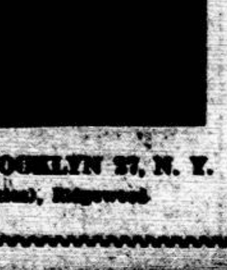

Baras, SALĖ vestuvėms, parengimams, susirinkimams, etc.
1883 MADISON ST. BROOKLYN 27, N. Y.
Tel. EV 2-[illegible] (Prie Forest Ave. stoties), Ridgewood